

ZAJEDNICA OPŠTINA CRNE GORE
UNION OF MUNICIPALITIES OF MONTENEGRO

Moja ZAJEDNICA 2023

Uvodna riječ

Predsjednik Upravnog odbora

Dušan
Raičević

Moderna, efikasna, pametna, evropski orjentisana, lokalna samouprava u službi građana – cilj kojem svi težimo i kojem moramo posvetiti dužnu pažnju. Osluškujući potrebe svojih članica, definišući zajedničke probleme opština, koristeći organizacione i stručne kapacitete, te komunikaciju sa domaćim i međunarodnim institucijama, Zajednica opština Crne Gore, kao pouzdan reprezent svojih članica, pokazuje apsolutnu posvećenost i doprinosi postizanju ovog cilja. Djelujući na ovakav način, Zajednica opština daje doprinos predlaganjem odgovarajućeg zakonodavnog okvira kojim se uređuju oblasti i pitanja od značaja za rad lokalne samouprave, sa rješenjima koja su funkcionalna i lako primjenljiva u praksi, a čemu smo posvetili posebnu pažnju u godini koja je za nama.

Lokalne samouprave, kao važan dio sistema javne uprave i vlasti najbliže građanima, imaju važnu ulogu i nose veliku odgovornost u stvaranju kvalitetnijih uslova za život i rad građana i podsticajnog poslovnog okruženja, pa je kvalitetan normativno-pravni okvir osnovna pretpostavka za ispunjavanje opravdanih očekivanja građana i privrede.

Međutim, najveći broj opština u Crnoj Gori posljednjih godina otežano ostvaruje svoje funkcije, dok su neke od njih na granici održivosti. Razlozi za to su višestruki, ali imaju zajednički korijen u dosadašnjoj neprilagođenoj politici centralnih vlasti u gotovo svim upravnim oblastima od interesa za opštine koje su uglavnom isključivale suštinsku (a često i formalnu) participaciju opština i djelovale na principu domino efekta u odnosu na sistematsko produbljivanje problema finansiranja zakonskih i ugovorenih obaveza opština, onemogućavanje ili otežavanje njihovih investicionih aktivnosti, naplate sopstvenih prihoda, odliva ili otežavanja obezbjeđivanja neophodnih kadrova, i sl.

Politike o kojima se govori utvrđene su zakonima, podzakonskim aktima, strategijama i sličnim aktima suprotno suštinskim potrebama opština i uz kontinuirano ugrožavanje njihove autonomije, usljed čega štetu u krajnjem trpe građani, ali i država u cjelini. To je sveukupno usporilo, a u nekim slučajevima i onemogućilo razvoj opština, dok je neke dovelo ispod granice likvidnosti.

Praksa je posljednjih godina pokazala da se prava opština utvrđena Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi, Ustavom Crne Gore, Zakonom o lokalnoj samoupravi, kao i Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti povređuju gotovo bez izuzetka po raznim osnovama. Polazeći od svojih statutarних ovlašćenja, Zajednica opština Crne Gore je u prethodnom periodu preduzimala različite mjere za prevazilaženje izazova i jačanje uticaja opština na javne politike. Te mjere imale su za cilj: uspostavljanje partnerskog odnosa sa centralnim vlastima; institucionalno pozicioniranje opština u državnom parlamentu; prilagođavanje pravnog okvira potrebama opština; međunarodne aktivnosti na jačanju položaja opština u odnosu prema centralnim vlastima i njihovo ekonomsko snaženje; te jačanje kadrovskih kapaciteta opština.

Posebno ukazujem da je Zajednica opština, u godini koja je za nama, po prvi put uvela praksu finansiranja razvojnih projekata od interesa za jedinice lokalne samouprave, gdje je posebnu pažnju posvetila tehničkoj dokumentaciji za izgradnju/rekonstrukciju lokalne infrastrukture. U dva javna poziva koja je Zajednica objavila, opredijeljeno je cca 430.000,00€ za finansiranje planirane i ugovorene tehničke dokumentacije za 22 jedinice lokalne samouprave.

Postojanje tehničke dokumentacije jedan je od preduslova za korišćenje bespovratnih sredstava EU fondova koji trenutno stoje na raspolaganju crnogorskim opštinama, a koji će tek pristupanjem Crne Gore Evropskoj uniji dobiti na značaju. Preliminarna procjena da će Crnoj Gori nakon pristupanja biti dostupna i do 10 puta veća sredstva nego sada, dodatni su podstrek da lokalne samouprave ojačaju svoje timove za projekte, kako institucionalno, tako i kadrovski, te imaju sve više tehnički zrelih infrastrukturnih projekata.

Zbog toga se kontinuirano mora raditi na očuvanju i unapređenju kapaciteta za korišćenje EU fondova kao šanse za korišćenje bespovratnih sredstava, ali i pravovremeno se pripremati za obaveze koje ćemo preuzeti kroz proces pridruživanja. Takođe, upravo na nama je da kroz djelovanje u lokalnim zajednicama, svojim građanima omogućimo uslove života kakve imaju zemlje članice EU. Time ćemo nastaviti da osiguramo gotovo nepodijeljenu podršku građana Crne Gore procesu pristupanja naše države u EU.

Dušan Raičević,
Predsjednik Upravnog odbora Zajednice opština

U prethodnoj godini urađeno je...

Pregled
Januar - Decembar
2023

09. januar 2023. godine

Mišela Manojlović izabrana za Generalnu sekretarku Zajednice opština Crne Gore

Upravni odbor Zajednice opština, na sjednici održanoj 20. decembra 2022.godine izabrao je Mišelu Manojlović, diplomiranu pravnicu za Generalnu sekretarku Zajednice opština na mandatni period od četiri godine.

U svojoj karijeri Mišela Manojlović je uglavnom rukovodila u sistemu lokalne samouprave Glavnog grada Podgorica.

Iskustvo na rukovodećim mjestima stekla je kroz obavljanje funkcija pomoćnice direktora za pravne poslove Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, rukovoditeljke Pravne službe u Agenciji za izgradnju i razvoj Podgorice, Pomoćnice sekretara Sekretarijata za lokalnu samoupravu Glavnog grada Podgorica.

Funkciju Sekretarke Sekretarijata za lokalnu samoupravu Glavnog grada Podgorica vršila je u periodu od 2011. do 2019. godine.

U jednom mandatu bila je predsjednica Komisije za sistem lokalne samouprave Zajednice opština Crne Gore, te tako neposredno učestvovala u radu Zajednice opština i dala doprinos u izradi zakonskih i podzakonskih akta kojima se uređuju položaj, prava i obaveze lokalne samouprave. Obavljala je i funkciju Predsjednice Komisije za žalbe Glavnog grada Podgorica.

Ima položen pravosudni i advokatski ispit.

Sertifikavani je trener Uprave za kadrove Crne Gore za državne i lokalne službenike i namještenike i zaposlene u javnim službama za oblast upravnog postupka i službeničko namješteničkih odnosa. Obavljala je poslove stručnog konsultanta UNDP-a za izradu Zakona o lokalnoj samoupravi i Strategije reforme javne uprave, kao i konsultovanja određenih opština u oblasti lokalne samouprave.

Koautor je knjige „Obrasci za praktičnu primjenu novog Zakona o upravnom postupku sa objašnjenjima“, a takođe je autor i koautor održenog broja monografija i publikacija iz oblasti zapošljavanja.

Dobitnica je nagrade Zajednice opština Crne Gore za najbolju praksu u oblasti učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova.

18. januar 2023. godine

Tim Zajednice opština u radnoj posjeti opštinama Plav, Andrijevića i Gusinje

Novoizabrana Generalna sekretarka Mišela Manojlović, sa svojim stručnim timom, posjetila je danas opštine Plav, Andrijeviću i Gusinje.

„Zajednica opština će i ubuduće zastupati interese i potrebe svih opština uvažavajući njihove posebnosti i intezivnije raditi na stručnom usavršavanju lokalnih službenika i namještenika“, poručila je Generalna sekretarka na sastanku sa predsjednikom opštine Plav Nihadom Canovićem. Ona je najavila intezivniju saradnju i razmjenu informacija Zajednice opština sa svojim članicama.

Predsjednik Nihad Canović pohvalio je kvalitetnu dosadašnju saradnju, ali i podršku koju je opština Plav imala od Zajednice opština, uz uvjerenje da će se takva saradnja nastaviti. „Zajednica opština se postavila kao važan partner Vladi i ministarstvima u odlučivanju po pitanjima koja su od interesa za rad i funkcionisanje opština“, naveo je on.

Canović je iznio nekoliko problema Opštine Plav. Predložio je da Zajednica opština Crne Gore, u komunikaciji sa Ministarstvom finansija, pokuša da nadje način za ublažavanje posledica izmjene Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica po budžet manjih opština na sjeveru Crne Gore. Canović je predložio i da se pokrene inicijativa za izmjenu kriterijuma za raspodjelu sredstava iz Egalizacionog fonda za manje razvijene opštine.

Predsjednik opštine Andrijevića, Željko Ćulafić, u razgovoru sa Generalnom sekretarkom istakao je teškoće u obezbjeđivanju kadra za koje su propisani posebni uslovi (npr. glavni gradski arhitekta), kao i probleme u primjeni Zakona o komunalnoj policiji i Zakona o komunalnoj inspekciji, koji se reflektuju na budžet opština. Na sastanku je zaključeno da postoji potreba za jačanjem stručnih službi za sprovođenje EU projekata.

„Zajednica opština pruža dosta mogućnosti koje bi opštine trebalo više da koriste“, navela je predsjednica opštine Gusinje Anela Ćekić u razgovoru sa Generalnom sekretarkom. Na sastanku je bilo riječi o važnosti jačanja saradnje sa dijasporom i podsticaja te vrste investicionih aktivnosti. Takođe je naglašena potreba za stvaranjem uslova za veću valorizaciju prirodnih potencijala opština na sjeveru, u cilju razvoja turizma i poljoprivrede.

Tokom sastanaka bilo je riječi i o predlozima planiranih aktivnosti Zajednice opština, na osnovu istraživanja aktuelnih potreba članica.

U radnoj posjeti su u ime Zajednice opština učestvovala i Vanja Starovlah, pomoćnica Generalne sekretarke za međunarodnu saradnju i evropske integracije, Sanja Živković, Sekretarka Odbora za komunalne djelatnosti i životnu sredinu, Žana Đukić, Sekretarka Odbora za finansiranje lokalne samouprave i Ivana Nedović, Sekretarka Odbora za društvene djelatnosti.

20. januar 2023. godine

Zajedničko rješavanje problema opština

Generalna sekretarka, Mišela Manojlović sa saradnicama, posjetila je opštine Danilograd i Zeta.

„Cilj nam je da ostvarimo čvršću komunikaciju, povežemo se i zajedno utvrdimo probleme, nakon čega ćemo se fokusirati na njihovo rješavanje, korak po korak“ – istakla je Manojlović u razgovoru sa predsjednikom opštine Danilovgrad, Aleksandrom Grgurovićem. Tokom razgovora utvrđeni su konkretni problemi sa kojima se lokalna samouprava suočava u svakodnevnom funkcionisanju. Zajednica opština izrazila je spremnost da pruži snažnu podršku, kako kroz zastupanje interesa opština pred centralnim vlastima, djelovanjem na izmjene normative, tako i kroz organizovanje obuka na specifične teme iz različitih oblasti. Iz opštine su pohvalili svrsishodnost modela odluka i drugih akata koje priprema Zajednica opština.

O organizacionim, normativnim, ali i administrativnim problemima novoformirane, samostalne Opštine Zeta, generalna sekretarka je razgovarala sa predsjednikom te opštine, Mihailom Asanovićem. Predsjedniku je predstavljena uloga i podrška koju Zajednica pruža svojim članicama. Tokom sastanka, zaključeno je da je neophodno umrežavati eksperte sa lokalnog nivoa u svim oblastima radi razmjene stručnog mišljenja i iskustava i unaprijediti komunikaciju i razmjenu iskustava i informacija između opština i njihovih predsjednika. Iz opštine su naglasili izuzetno kvalitetnu komunikaciju sa Zajednicom u svim oblastima i izrazili zadovoljstvo organizovanjem sastanka.

Predsjednici obje opštine pokazali su posebno interesovanje za podršku Zajednice u povlačenju sredstava iz EU fondova, čije se otvaranje očekuje u narednom periodu. Ukratko je predstavljena nova perspektiva IPA III, transnacionalni programi, kao i IPARD program podrške koji se očekuje tokom naredne godine. Zajednica opština planira da finansijski podrži opštine u izradi tehničke dokumentacije, kao preduslova za dobijanje, ne samo ovih, već i drugih donatorskih sredstava i stavi na raspolaganje ekspertsku podršku u pripremi dokumentacije, apliciranju i izvještavanju.

Predsjednicima je predstavljena podrška Zajednice u oblasti profesionalnog usavršavanja lokalnih službenika zaposlenih u opštinama, privrednim društvima i ustanovama. Opštinama je otvorena mogućnost da se obrate svojoj asocijaciji za organizovanje obuka na teme ili oblasti za koje se iskaže potreba.

Ispred Zajednice opština, pored Generalne sekretarke, sastancima su prisustvovali i Vanja Starovlah, pomoćnica generalne sekretarke za međunarodnu saradnju i evropske integracije i Jelena Borožan, samostalna savjetnica za razvoj ljudskih resursa.

06. februar 2023. godine

Tim Zajednice opština u radnoj posjeti opštinama Kolašin i Mojkovac

Tim Zajednice opština boravio je u radnoj posjeti opštinama Kolašin i Mojkovac.

„Jačanje timova za povlačenje sredstava iz EU fondova doprinijelo bi bržem razvoju opština“, poručeno je sa sastanka sa predsjednikom opštine Kolašin Vladimirom Martinovićem. Martinović je iznio ključne probleme sa kojima se suočava u svakodnevnom radu. Generalna sekretarka je predstavila mogućnosti koje stoje na raspolaganju svim opštinama na polju zastupanja njihovih interesa u donošenju propisa ali i na polju usavršavanja lokalnih službenika i namještenika koje će Zajednica opština intezivnije pružati u narednom periodu.

Posebno je istakla podršku koje opštine mogu dobiti u pripremi i implementaciji projekata kroz Mrežu opštinskih projekt menadžera Zajednice opština. Po pitanju zarada zaposlenih u opštinama koje potencijalno mogu ugroziti budžete opština, Generalna sekretarka je ukazala na inicijativu Zajednice opština za uključivanje u radnu grupu koja priprema Granski kolektivni ugovor za oblast uprave i pravosuđa. Najavila finansijsku i podršku u rješavanju predloženih problema.

U razgovoru sa predsjednikom opštine Mojkovac Veskom Delićem, Manojlović se upozнала sa izazovima ove opštine i ponudila pomoć i podršku u njihovom prevazilaženju. Predstavnici opštine su istakli da su uvijek računali na znanje, iskustvo i podršku Zajednice kad bi imali neki problem, te da očekuju takav odnos i ubuduće.

Kako je budžet opštine nedovoljan za realizaciju brojnih zahtjeva građana, Generalna sekretarka je predložila mogućnosti opštine za apliciranje za EU i IPARD fondove u narednom periodu, kao i finansijsku i stručnu podršku Zajednice opština u povlačenju tih sredstava.

Kao jedan od problema Predstavnici opštine naveli su i zloupotrebu prava koja proizilaze iz Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Na sastanku se diskutovalo i o predloženim rješenjima Zajednice opština u odnosu na set zakona iz oblasti planiranja i izgradnje objekata. Predstavnici opštine su podržali inicijativu za decentralizaciju prostornog planiranja i uspostavljanje opštinskih agencija za planiranje.

Održivost rada i funkcionisanja Dnevnih centara za djecu i mlade sa smetnjama i teškoćama u razvoju biće jedna od ključnih tema na čijem će rješavanju Zajednica opština raditi u narednom periodu, kako bi se utvrdio jedinstven model finansiranja ove važne ustanove, istaknuto je na sastanku.

U radnoj posjeti su u ime Zajednice opština učestvovali i Sanja Živković, Sekretarka Odbora za komunalne djelatnosti i životnu sredinu, Žana Đukić, Sekretarka Odbora za finansiranje lokalne samouprave i Ivana Nedović, Sekretarka Odbora za društvene djelatnosti.

09. februar 2023. godine

Radna posjeta predstavnicima Zajednice opština Crne Gore Prijestonici Cetinje

U Prijestonici Cetinje održan je sastanak gradonačelnika Prijestonice Nikole Đuraškovića i njegovih saradnika sa predstavnicama Zajednice opština Crne Gore.

Teme sastanka su upoznavanje sa problemima Prijestonice Cetinje i predstavljanje podrške Zajednice opština u njihovom rješavanju.

„Zajednica opština će jačati administrativne kapacitete svojih članova i ponuditi sve raspoložive mehanizme (normativne, finansijske, ekspertske, i dr.) u cilju podsticanja bržeg razvoja Prijestonice“, poručila je Generalna sekretarka Zajednice opština Mišela Manojlović.

Zajednica opština izrazila je spremnost da pruži snažnu podršku Prijestonici u svim oblastima koje ta asocijacija pokriva, uključujući povlačenje sredstava iz EU fondova, podršku u oblasti profesionalnog usavršavanja službenika zaposlenih u Prijestonici, djelovanje na izmjene normative, kao i svakodnevno pružanje potrebnih informacija.

Na sastanku je istaknut i jedinstven stav o potrebi umrežavanja i unapređenja komunikacije među eksperatima sa lokalnog nivoa u svim oblastima, u cilju razmjene znanja, stručnog mišljenja i iskustava.

Gradonačelnik Nikola Đurašković izrazio je zadovoljstvo organizovanjem sastanka, iskazavši namjeru da inicira određene teme i konsultacije sa Zajednicom za oblasti u kojima Prijestonici mogu biti podrška.

Predstavnicima Prijestonice su pohvalili izuzetno korisnu komunikaciju sa Zajednicom u prethodnom periodu i ukazali na spremnost da zajednički rade na očuvanju jedinstva u zajedničkom djelovanju opština prema državnim organima po svim pitanjima od zajedničkog interesa.

U radnoj posjeti ispred Zajednice opština učestvovala su Mišela Manojlović, Generalna sekretarka, Sanja Živković, sekretarka Odbora za komunalne djelatnosti i životnu sredinu, Žana Đukić, sekretarka Odbora za finansiranje lokalne samouprave i Ivana Nedović, sekretarka Odbora za društvene djelatnosti.

13. februar 2023. godine

Generalna sekretarka Zajednice opština predlaže da se opštinama nadomjeste prihodi

Generalna sekretarka Zajednice opština Mišela Manojlović je na sjednici Nacionalnog savjeta za borbu protiv korupcije istakla da opštinama treba obezbjediti druge prihode kojim će nadomjestiti najavljeno ukidanje koncesionih naknada za šume.

„Jedan od izvora prihoda opština su i koncesione naknade. U 2020. godini su po tom osnovu opštine prihodovale oko 10 miliona eura a 2022. godini 8,5 miliona prihoda. Najavljenim ukidanjem koncesionih naknada u Zakonu o šumama dodatno se dovodi u pitanje održivost lokalnih budžeta opština, naročito onih koje su korisnice Egalizacionog fonda.

Predlažemo da se pri izradi novog Zakona o šumama pokaže senzibilitet budući da su prihodi opština regulisani Zakonom o finansiranju lokalnih samouprava, odnosno da se pronade alternativni izvor prihoda kojim će se riješiti ovaj problem“. Savjet je razmotrio pitanja nelegalne eksploatacije šljunka i šuma i konstatovao da je uprkos dosad preduzetim mjerama, neophodno uraditi još mnogo toga kako bi se riješio ovaj veliki problem sa kojim se Crna Gora suočava. Ocjenjeno je da je neophodna bolja koordinacija svih državnih organa.

16. februar 2023. godine

Predstavnici Zajednice opština na sastanku sa Predsjednicom Skupštine Crne Gore

Delegaciju Zajednice opština Crne Gore, primila je Predsjednica Skupštine Crne Gore Danijela Đurović, delegaciju su činili članovi Upravnog odbora Zajednice opština Crne Gore, predsjednica opštine Gusinje, Anela Čekić, Željko Čulafić, predsjednik opštine Andrijevica, Nihad Canović predsjednik opštine Plav, Damjan Čulafić potpredsjednik opštine Berane i Generalna sekretarka Zajednice opština Mišela Manojlović.

Predstavnici Zajednice su upoznali predsjednicu Đurović sa problemima opština na sjeveru, od kojih je najozbiljnije pitanje ostvarivanje budžetskih prihoda i isplata zarada zaposlenih. S tim u vezi, ukazali su na negativne posljedice seta reformskih poreskih zakona, kao i da će primjena novog Granskog kolektivnog ugovora izazvati dodatne teškoće u vezi isplata zarada zaposlenima.

Ističući dosadašnju dobru i korisnu saradnju između Zajednice opština i Skupštine Crne Gor, prisutni su potencirali potrebu njenog daljeg produblivanja i unapređenja kako bi se poboljšao kvalitet rješenja zakonskih akata koji se odnose na lokalne samouprave.

Iskazana je spremnost da se u izađe u susret lokalnim samoupravama u domenu saradnje po pitanjima iz nadležnosti Skupštine Crne Gore i da se intezivira mogućnost predstavnika Zajednica opština da učestvuju u radu skupštinskih odbora i kao i mogućnost iznošenja stavova o temama koje ih se direktno tiču, saglasno Sporazumu

o saradnji između Skupštine Crne Gore i Zajednice opština Crne Gore iz 2016. godine.

„Zajednica opština će nastaviti da insistira na poštovanju imperativnih obaveza predlagača zakona i drugih propisa da u postupku njihove izrade konsultuju opštine i da vrše analizu uticaja propisa na budžet opština, kako bi se spriječilo nastupanje ovih i sličnih posledica.“

Jedan od zaključaka sastanka je da se sačini analiza efekata pomenutog Sporazuma koju će razmotriti svi šefovi klubova poslanika i predsjednici skupštinskih odbora, te da se sagledaju mogućnosti za njegovo poboljšanje.

17. februar 2023. godine

Sistemski odgovor na rješavanje problema troškova poreskog postupka

Zajednica opština je u hotelu Ramada organizovala sastanak sa glavnim administratorima i predstavnicima Uprava lokalnih javnih prihoda radi rješavanja problema izazvanih odlukom Ustavnog suda Crne Gore iz marta 2022. godine kojom je utvrđeno da je Uredba o bližim kriterijumima i metodologiji za određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti u Crnoj Gori nesaglasna sa Ustavom i zakonom i da prestaje da važi.

Na sastanku, kome je prisustvovalo 48 predstavnika pozvanih institucija, najviše je bilo riječi o pravnim posledicama odluke Ustavnog suda koje mogu dovesti do novih udara na inače nelikvidne budžete većine opština. Ovo zbog mnogobrojnih zahtjeva za ponavljanje postupka utvrđivanja poreza na nepokretnosti koje opštinama podnose dobro poznate, organizovane grupe advokata, isključivo u cilju naplate troškova postupka.

Osvrt na zakonsku regulativu, dala je Generalna sekretarka Zajednice, nakon čega su učesnici razmjenili iskustva i dileme. Ukazali su i na mnogo češće situacije kada iste grupe advokata podnose tipske žalbe u redovnim postupcima u kojima naplaćuju nesrazmjerno velike troškove postupka u odnosu na visinu poreza koju su osporili.

Istaknut je i problem pogrešnih podataka u državnim registrima i evidencijama zbog kojih najčešće dolazi do grešaka u poreskim rješenjima, što u krajnjem plaćaju opštine. Poseban doprinos sastanku dao je sudija Upravnog suda Davor Stojković, koji je ukazao na sudsku praksu i jedinstvene stavove Upravnog suda po pitanju troškova upravnog postupka i upravnog spora kod ove i drugih vrsta postupaka. Podsjetio je prisutne i na načelo opravdanih očekivanja stranaka u istim pravnim situacijama, što stvara obavezu opština da postupaju na isti način, odnosno da u rješenju kojim odstupaju od unaprijed poznatog stava, navedu razloge tog odstupanja.

Na kraju je zaključeno da se pitanje troškova postupka mora riješiti na sistemski način, prvenstveno iz razloga što se postupci utvrđivanja, kontrole i naplate svih vrsta lokalnih prihoda vode u javnom interesu, pa država mora naći način da zaštiti opštine od očigledne zloupotrebe procesnih prava.

17. februar 2023. godine

Organizovana konferencija “E-uprava na lokalnom nivou”

U organizaciji Zajednice opština Crne Gore, uz podršku EU TAIEX instrumenta, u Budvi, održana je konferencija “E -uprava na lokalnom nivou”, na kojoj su učesnici podijelili svoja iskustva u razvijanju i implementaciji koncepta digitalne transformacije.

Konferenciju su otvorili Mišela Manojlović, generalna sekretarka ZOCCG, Ana Novaković – Đurović, ministarka u Vladi Crne Gore, Dragiša Janjušević, državni sekretar, Ministarstvu javne uprave i Orlando Fusco, ispred Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.

O primjeni i pristupu upravljanja na više nivoa za e-upravu, e-usluge na lokalnom nivou, otvorenim podacima i transparentnosti govorili su eksperti iz regiona, Zoran Cetinjanin, načelnik za informacione tehnologije grada Karlovca (Hrvatska), mr Peter Geršič načelnik kancelarije za razvojne projekte grada Novo Mesto (Slovenija), mr Stjepan Čavar viši stručni saradnik za lokalni razvoj i fondove Evropske unije iz Razvojne agencija Dubrovnika- DURA (grad Dubrovnik, Hrvatska) i Željana Burazin voditeljica Odsjeka za Smart City i informatiku grada Splita (Hrvatska).

Generalna sekretarka ovom prilikom upoznala je prisutne sa namjerom Zajednice da uspostavi strukovne mreže zaposlenih koji obavljaju iste poslove u svim crnogorskim opštinama.

Mreže će omogućiti razmjenu informacija, prakse i iskustva, odnosno unificiranje postupanja opština u istovjetnim upravnim stvarima.

Time će se koncentrisati znanje iz iste oblasti na jednom mjestu i staviti na raspolaganje svim članovima mreže, što će doprinijeti zakonitosti i efikasnosti u postupanju i u krajnjem kvalitetnijem vršenju javnih poslova.

22. februar 2023. godine

Zajednica opština učestovala u radu skupštinskog odbora za ljudska prava

Predstavnica Zajednice opština, Ivana Nedović, je na Odboru za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, govorila o Strategiji za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027. godine sa Akcionim planom za 2022-2023. godinu

„Zajednica je pripremila Model Lokalnog akcionog plana u oblasti invaliditeta za period 2018-2021. godine koji se može usaglasiti sa ciljevima nove Strategije i dostaviti svim opštinama na korišćenje. Model nije obavezujući ali će pomoći opštinama da donesu svoje lokalne akcione planove” istakla je Ivana Nedović, sekretarka Odbora za društvene djelatnosti Zajednice opština.

Ukazala je da su Opština Žabljak i Glavni grad realizovali set mjera Akcionog plana za 2022. godinu. Takođe je navela da će Zajednica opština pripremiti i Model Odluke o saradnji i partnerstvu jedinica lokalne samoprave i NVO u cilju stvaranja uslova za njihovo zajedničko apliciranje sredstva iz EU i drugih fondova kojim se mogu finansirati aktivnosti predviđene lokalnim Akcionim planom opštine. Primjer realizacije ove ideje je partnerstvo Glavnog grada i Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore pa bi se, usvajanjem ovakve Odluke u lokalnim samoupravama, obezbijedio kontinuitet dobre prakse u obostranom interesu.

Utvrđivanjem ova dva modela Zajednica opština će dati značajan doprinos realizaciji generalnih preporuka iz završnog izvještaja o realizaciji prethodne Strategije.

„U svim ovim procesima, kako prilikom utvrđivanja tako i sprovođenja planova i politika u ovoj oblasti na lokalnom nivou, obavezno je i višestruko korisno uključivanje civilnog društva“, zaključila je Nedović.

Odbor za ljudska prava i slobode razmatrao je i usvojio i Izvještaj o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period januar – jul 2022. godine.

23. februar 2023. godine

Regionalni sastanak

“Održiva energija i klimatske promjene”

Na dvodnevnom regionalnom sastanku u Istanbulu na temu „Održiva energija i klimatske promjene“ istaknuta je uloga lokalnih samouprava kao glavnih nosilaca procesa izrade i implementacije lokalnih Akcionih planova za održivu energiju i klimu SECAP, jačanje sopstvenih kapaciteta i uspostavljanje saradnje na svim nivoima.

Fokus je bio na klimatskim rizicima od globalnog zagrijavanja i pluvijalnih poplava, lokalnoj ranjivosti, proceni uticaja i rizika, rešenjima za adaptaciju, lokalnom planiranju i sprovođenju mjera za adaptaciju na klimatske promjene i sl.

Sastanak je organizovan u okviru TRATOLOW projekta: „Tranzicija u pravcu niskih emisija i klimatski otpornih ekonomija na Zapadnom Balkanu i CPMA u Turskoj“ i projekta: „EU4ET, EU za energetske tranziciju: Sporazum gradonačelnika na Zapadnom Balkanu i u Turskoj“, koji je finansiran od strane Evropske unije i Njemačkog saveznog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj, a koji u Crnoj Gori implementira GIZ uz podršku Zajednice opština Crne Gore.

Svoj doprinos sastanku dali su i Predsjednik opštine Pljevlja, Rajko Kovačević i Predsjednik opštine Kolašin, Vladimir Martinović.

Predstavnici brojnih evropskih institucija i gradova regiona prezentovali su svoja iskustva u definisanju i primjeni inovativnih rješenja u borbi protiv klimatskih promjena akcentujući ključne preporuke za izradu kvalitetnih lokalnih klimatskih planova i njihovu uspješnu implementaciju.

Svoja iskustva i primjere dobre prakse prezentovali su predstavnici zemalja: Italije, Portugala, Hrvatske i Španije i to: ozelenjavanje trgova sa pergolama, regulacija bujičnih tokova u cilju zaštite od poplava, primjena svijetlih boja fasada u cilju sprječavanja od pregrijavanja objekata, planske mjere u cilju borbe sa poplavama u urbanom planiranju, zelene površine, sadnja drvodreda, zeleni krovovi, zeleni zidovi-vertikalno zelenilo, proširenje usluga vodosnabdijevanja, skladištenje atmosferskih voda, urbano planiranje kako bi se izbjegao rizik od poplava, projektovanje usklađeno sa temperaturnim uslovima, projektovanje usklađeno sa zaštitom od poplava, edukativne kampanje, javne kampanje u cilju podizanja svijesti građana...

Dubravka Bošnjak, predstavnica GIZ-a i Daiva Matoniené iz agencije CPMA predstavile su stanje i napredak u realizaciji projekta „EU za energetske tranziciju: Sporazum gradonačelnika na Zapadnom Balkanu i u Turskoj“.

Zajednicu opština CG na ovom sastanku predstavljala je Marija Kljajić, sekretarka Odbora za prostorno planiranje.

24. februar 2023. godine

Pola miliona eura za podršku opštinama u povlačenju sredstava iz IPARD-a

Sastanak u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je organizovan u cilju blagovremenog planiranja i implementacije IPARD III programa, Mjere 6 – Investicije u ruralnu javnu infrastrukturu.

U uvodnom dijelu prisutnima se obratio ministar Vladimir Joković koji je približio okvir podrške IPARD III programa i njegov značaj za budući razvoj ruralnih područja u Crnoj Gori, konkretno, za podršku u okviru Mjere 6 – Investicije u ruralnu javnu infrastrukturu čiji će korisnici biti lokalne samouprave. „Prihvatljive investicije za podršku odnose se na investicije u izgradnju, rekonstrukciju i opremanje infrastrukture potrebne za razvoj ruralnih područja, uključujući puteve, od posebnog značaja za lokalni ekonomski razvoj, pristup poljoprivrednom i šumskom zemljištu, snabdijevanje električnom energijom iz održivih izvora, upravljanje otpadom i vodama, lokalni pristup priključcima za informacione tehnologije i komunikacije”, istakao je ministar Joković.

Generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, Andrijana Rakočević, prisutne je detaljnije upoznala sa mjerom podrške, i posebno istakla da je planirani maksimalni prihvatljivi troškovi po investicionom projektu lokalne samouprave 1.000.000 eura, dok je ukupan broj podržanih projekata za programski period, po lokalnoj samoupravi, ograničen na dva projekta. Današnji sastanak bila je odlična prilika za mapiranje svih eventualnih prepreka u procesu i njihovo blagovremeno otklanjanje.

U vezi sa tim, ukazano je na potrebu rješavanja pitanja imovinsko pravnih odnosa države i opština, eventualne eksproprijacije, procedure pribavljanja urbanističko-tehničkih uslova, izmjena strateškog plana razvoja opština i sl.

Zajednica će kao i do sada, u partnerskom odnosu sa ministarstvom, dati svoj puni doprinos usklađivanju nacionalnog sistema sa zajedničkom poljoprivrednom politikom EU, prvenstveno jačanjem kapaciteta lokalnih samouprava za povlačenje svih raspoloživih sredstava koja će im omogućiti ubrzani razvoj.

Zajednica opština je potpuno spremna da pruži podršku svojim članicama. Obezbijedili smo sredstva od oko pola miliona eura kojima ćemo finansirati tehničku dokumentaciju za investicione projekte vrijednosti do 400.000 eura sa kojima opštine apliciraju za donatorska sredstva dok ćemo kofinansirati projekte veće vrijednosti. Takođe, obzirom na stalnu fluktuaciju zaposlenih u opštinama, Zajednica može u svom Trening centru organizovati dodatne obuke za pripremu aplikacija te angažovati stručnjake iz naše Mreže opštinskih projekt menadžera koji će neposredno pružati podršku opštinama

08. mart 2023. godine

U Sarajevu potpisan Memorandum o razumijevanju i uspostavljanju Mreže gradskih projektnih timova na Zapadnom Balkanu

Gradonačelnici/predsjednici opština Bar, Leskovac, Sveti Nikola, Elbasan, Mostar i Sarajevo, te predstavnici gradova Podgorica, Priština i Novi Pazar, u prisustvu dr Daniela Stinskija, predstavnika njemačke ambasade u Sarajevu i dr Natalije El Hage, direktorice GIZ kancelarije u Sarajevu, okupili su se kako bi ozvaničili uspostavljanje Mreže gradskih projektnih timova na Zapadnom Balkanu.

Inicijativa za uspostavljanje Mreže pokrenuta je od strane gradonačelnice Sarajeva Benjamine Karić. Gradonačelnici i predstavnici devet gradova složili su se da Mreža, koja će raditi na osnaživanju gradskih timova u procesu pristupanja EU i drugim fondovima, a koja će rezultirati zajedničkim aplikacijama i projektima koji su od koristi za sve građana, imati veliki potencijal da doprinese razvoju regiona Zapadnog Balkana.

Inicijativa je finansirana od strane Federalnog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ), a implementira je Njemačka razvojna agencija GIZ, uz tehničku podršku Mreže Asocijacija lokalnih vlasti Jugoistočne Evrope – NALAS, čija je članica Zajednica opština Crne Gore.

Gradovi i opštine širom Zapadnog Balkana suočavaju se sa brojnim izazovima u poboljšanju svoje infrastrukture i pružanju visokokvalitetnih lokalnih javnih usluga. Iako postoji veliki broj dostupnih EU i drugih razvojnih programa i projekata koji bi mogli pružiti važnu podršku, apsorpcioni kapaciteti lokalnih samouprava su i dalje ograničeni. Ovo je uglavnom zbog nedostatka ljudskih resursa sa neophodnim vještinama za razvoj projekata, ali i ograničene mreže potencijalnih partnera, kada su u pitanju prekogranični i drugi evropski projekti.

Inspirisan ovim, Grad Sarajevo je inicirao uspostavljanje Mreže gradova Zapadnog Balkana, koja će raditi na jačanju opštinskih projektnih timova u pristupu fondovima EU i drugih donatora i povećati njihovu bazu projektnog partnerstva. Ideju je prepoznala i Ambasada Njemačke u Bosni i Hercegovini, a podršku njenoj realizaciji pružila je Njemačka saradnja (GIZ), uz tehničku pomoć Mreže lokalnih vlasti Jugoistočne Evrope-NALAS.

U početku će Mreža gradova uključivati 9 gradova iz Zapadnog Balkana, a aktivnosti, u okviru ovog projekta, će se sprovoditi od januara do kraja novembra 2023. godine.

15. mart 2023. godine

Dušan Raičević – prvi potpredsjednik NALAS-a

Predsjednik Upravnog odbora Zajednice opština Crne Gore, Dušan Raičević, izabran je za prvog potpredsjednika Mreže asocijacija lokalnih vlasti jugoistočne Evrope (NALAS). Novoizabrani predsjednik NALAS-a je Mehmet Ergün Turan, gradonačelnik Fatiha u Istanbulu, drugi potpredsjednik je Marko Filipović, gradonačelnik Rijeke, dok će treći potpredsjednik biti Emil Draghici iz Rumunije. Generalna skupština NALAS-a na kojoj je izabrano novo rukovodstvo, održana je u Istanbulu 15. marta 2023. godine.

Skupština je okupila oko 40 gradonačelnika iz regiona, a u fokusu su bili godišnji izvještaj i program rada, finansijski plan za 2023. godinu, kao i diskusija na temu „Otpornost gradova i odgovor na krizne situacije: Solidarnost, prevencija i politike vezane za prirodne katastrofe/zemljotrese.“

Pored Generalne skupštine NALAS-a, održan je i okrugli sto na temu „Jačanje uloge lokalnih vlasti u planiranju aktivnosti na planu energije i klime“, u saradnji sa GIZ-ORF programom i Centralnom agencijom za upravljanje projektima (CPMA). Takođe je održana i sesija „Regionalna mreža za razvoj kapaciteta u oblasti vodosnabdjevanja i tretmana otpadnih voda (RCDN) za zeleniju Jugoistočnu Evropu.“

Tokom događaja, generalna sekretarka Zajednice opština Mišela Manojlović se susrela sa generalnim sekretarom Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope Metju Morijem, kojom prilikom su razgovarali o mogućnosti organizovanja monitoring misije Kongresa u Crnoj Gori. Cilj misije je praćenje primjene Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, davanje preporuka i sačinjavanje Izvještaja koji će doprinijeti poboljšanju položaja opština u odnosu prema centralnim vlastima.

Na sastancima u Istanbulu su prisustvovali i Vanja Starovlah, pomoćnica za evropske integracije i međunarodnu saradnju, Miodrag Bulatović, potpredsjednik opštine Kolašin i Miljan Barović, sekretar Sekretarijata za planiranje prostora i održivi razvoj Glavnog grada Podgorica.

21. mart 2023. godine

Delegacija Zajednice opština na sjednici Kongresa Savjeta Evrope

U Strazburu je održana 44. sjednica Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope (Kongres), na kojoj je učestvovala delegacija Zajednice opština Crne Gore.

Članovi Kongresa su razmatrali Izvještaj o posmatranju lokalnih izbora u Sloveniji, te dva izvještaja o lokalnim i regionalnim izborima u Bosni i Hercegovini i Njemačkoj, kao i Izvještaj o praćenju primjene Evropske povelje o lokalnoj samoupravi u Rumuniji. Ovi izveštaji su praćeni preporukama za poboljšanje stanja koje će biti upućene vladama tih zemalja.

Pored toga, na dnevnom redu su bile tematske debate: „Regionalne strategije za zaštitu životne sredine“, „Otpornost gradova i regiona pred višestrukim krizama“, „Direktni izbori gradonačelnika/predsjednika opština“ i „Jake demokratije kroz angažovanje mladih na lokalnom nivou“.

U debati o ratu Ruske Federacije protiv Ukrajine, predsjednik Kongresa Leendert Verbek predstavio je nacrt deklaracije na usvajanje Kongresu. Predsjednica Evropskog suda za ljudska prava Siofra O’Liri obratila se članovima Kongresa, nakon čega je uslijedila debata na temu „Lokalizacija ciljeva održivog razvoja“.

23. mart 2023. godine

Radna posjeta opštini Budva

Predsjednik Opštine Budva Milo Božović primio je u radnu posjetu generalnu sekretarku Zajednice opština Mišelu Manojlović i saradnike.

Na sastanku je razmatrana aktuelna problematika rada lokalne uprave i neophodnost izmjena zakonske regulative u cilju kvalitetnijeg i efikasnijeg postupanja lokalne administracije i pružanja javnih usluga građanima i privredi.

Predsjednik Opštine Budva je istakao značaj saradnje sa Zajednicom opština Crne Gore. Ovo posebno kada je u pitanju potpuna decentralizacija u oblasti prostornog planiranja, jer se centralizacija u prethodnom periodu pokazala kočnicom ekonomskog razvoja Opštine Budva, ali i ostalih lokalnih samouprava. Iz Zajednice su istakli da preko svog predstavnika u radnoj grupi za izradu Zakona o planiranju prostora zastupaju stav opština o neophodnosti decentralizaciji u ovoj oblasti te vraćanju nadležnosti opština za donošenje lokalne planske dokumentacije.

Predsjednik je na sastanku ukazao i na problem zakonskog vezivanja broja komunalnih policajaca za broj stanovnika opštine, što otežava održavanje komunalnog reda tokom turističke sezone u Budvi, kao i u drugim sredinama koje ostvaruju značajniji turistički promet. Ovim povodom iz Zajednice su iskazali spremnost da iniciraju izmjene Zakona o komunalnoj policiji, kako bi se problem broja komunalnih policajaca u turističkoj sezoni riješio na adekvatan način.

Razgovaralo se o sistemskom pristupu rješavanja troškova postupka utvrđivanja, naplate i kontrole lokalnih javnih prihoda, za šta je Zajednica preko svojih organa već pripremila odgovarajuće zakonske intervencije i uputila u dalju proceduru.

Generalna sekretarka je predstavila mogućnosti za podršku Opštini Budva u razvijanju međunarodne saradnje i privlačenju donatorskih sredstava. Takođe, istakla je program obuka Zajednice koji će omogućiti obuke na konkretne, usko stručne teme od interesa za lokalnu administraciju, prije svega u sprovođenju zakonskih propisa.

Na kraju sastanka konstatovan je obostrani interes za nastavak saradnje u cilju prilagođavanja pravnog okvira za efikasno ostvarivanje funkcija lokalnih samouprava, pa time i Opštine Budva.

24. mart 2023. godine

Unapređenje kapaciteta u oblasti održive urbane mobilnosti

Predstavnici crnogorskih opština učestvovali su na trodnevnoj regionalnoj Konferenciji: "Gradovi za klimatsku neutralnost", koja se od 22-24. marta održala u Ljubljani. konsultant na projektu Stefan Bulatović, predstavio je preporuke i analize u cilju jačanja organizacionih struktura unutar opština. Neke od preporuka su:

- uspostavljanje Operativnog kontrolnog Centra, koji će se baviti praćenjem linijskog prevoza putnika i uvezati druge sektore uz poboljšanje kapaciteta;
- uključivanje održive urbane mobilnosti u djelovanje opština, što sekretarijati sprovode i promovišu u okviru svojih aktivnosti;
- unapređenje kapaciteta i zaposlenje osobe koja će se baviti urbanom mobilnošću;
- razmatranje mogućnosti za dalju podršku GIZ-a odabranim opštinama u sprovođenju mjera održive urbane mobilnosti.

Zajedničke ideje za dalju podršku lokalnim samoupravama predstavila je Marija Kljajić predstavica Zajednice opština CG, a koje su se odnosile na:

- izrade studija za razvoj saobraćajne infrastrukture;
- izrade studija razvoj saobraćaja u mirovanju;
- optimizacija biciklističkog saobraćaja;
- obuke za lobiranje i zagovaranje na temu urbane mobilnosti;
- obuke za urbano planiranje;
- studijske posjete i razmjene dobrih praksi u cilju jačanja kapaciteta i podizanja svijesti lokalnih službenika i rukovodioca za urbanu mobilnost;
- Izradu pilot projekata kao što su uspostavljanje i poboljšanje pješačke infrastrukture i pješačkih zona;
- stimulativne mjere za građane i zaposlene u javnom sektoru (subvencije na kupovinu bicikala, nagrađivanje zaposlenih koji koriste alternativne vidove prevoza);
- pilot projekat pametnog bloka gdje je fokus na čovjeka i kvalitet njegovog života, umjesto automobila.

Učesnici su imali priliku da čuju iskustva i prakse sa pješačkim zonama Ljubljana površine oko 17 ha, koje se i dalje šire. Riječ je o prostoru koji je od 2007. godine bez motornih vozila, a radi se o gradskom jezgru. Takođe, Ljubljana ima oko 310km uređenih površina za bicikle, uspješan system iznajmljivanja bicikala i u svom posjedu oko 840 bicikala. U okviru gradskog javnog prevoza funkcionišu autobusi (preko 50% vozi na metan, a u samom gradskom jezgru su električni mini-busevi koji su besplatni za građane i za turiste). Takođe, u planu je uvođenje brodova za javni gradski prevoz i brodova na električni pogon). Konferencija je završena uz projekciju filma: "Why we cycle?"

29. mart 2023. godine

Zajednica opština u radnoj posjeti opštini Herceg Novi

Prilikom radne posjete Opštini Herceg Novi, generalna sekretarka Zajednice opština Crne Gore Mišela Manojlović upoznala je predsjednika Opštine Herceg Novi, Stevana Katića i njegove saradnike sa aktuelnim inicijativama za prilagođavanje zakona kojima se uređuje finansiranje opština, kao i drugih propisa od uticaja na ostvarivanje njihovih nadležnosti. Najavila je predstojeće obuke u organizaciji Zajednice koje će biti prilagođene lokalnim potrebama,

Predsjednik Opštine Herceg Novi, Stevan Katić istakao je zadovoljstvo posjetom delegacije Zajednice, ukazao na hronične izazove sa kojima se susreće opštinska administracija te potrebu jačanja uloge Zajednice u odnosima sa Vladom i Skupštinom Crne Gore.

Tokom razgovora predstavljene su mogućnosti i šanse za bespovratno finansiranje opštinskih razvojnih projekata iz državnih i EU fondova, kao i podrška koju u toj oblasti Zajednica pruža svojim članicama. Istaknuta je važnost zrelosti kandidovanih investicionih projekata, ali i predstavljena mogućnost finansiranja izrade tehničke dokumentacije od strane Zajednice, shodno odlukama Upravnog odbora asocijacije.

Sagledana je i problematika raspolaganja opštinskom imovinom sa aspekta zakonskih ograničenja, te potreba izmjena Zakona o državnoj imovini i decentralizaciji planiranja prostora. Takođe su razmatrani izazovi u vezi sa Granskim kolektivnim ugovorom u oblasti uprave i pravosuđa.

Na kraju, zajednički je konstatovana potreba tijesne saradnje Zajednice i Opštine Herceg Novi u kreiranju posticajnog ambijenta za njen ubrzani razvoj.

Pored predsjednika Opštine, Stevana Katića, sastanku su prisustvovali: glavni administrator, Nenad Đorđević, v.d. direktor Uprave lokalnih javnih prihoda, Milovan Baždar i rukovoditeljka Službe za izradu i praćenje usaglašenosti propisa, Nataša Musić Potkonjak. Zajednicu su, osim generalne sekretarke, predstavljali i pomoćnica generalne sekretarke za EU integracije i međunarodnu saradnju, Vanja Starovlah i sekretar Odbora za EU integracije i međunarodnu saradnju, Darko Mrvaljević.

13. april 2023. godine

Zajednica opština učestvovala u radu Odbora za ljudska prava i slobode

Predstavnica Zajednice opština Ivana Nedović je na 34. sjednici Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore učestvovala u kontrolnom saslušanju ministra ljudskih i manjinskih prava Fatmira Gjeke. Tema kontrolnog saslušanja bila je realizacija Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2017-2021. i preporuka sadržanih u Analizi usklađenosti zakonodavstva u Crnoj Gori sa Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i Konvencijom UN o pravima lica sa invaliditetom.

Kako je jedna od ključnih obaveza jedinica lokalne samouprave utvrđena Strategijom za period 2022-2027.godine, da donesu lokalne akcione planove, sekretarka Odbora za društvene djelatnosti Zajednice opština, Ivana Nedović, naglasila je da će Zajednica opština inovirati i pripremiti Model Lokalnog akcionog plana u oblasti invaliditeta, koji će se usaglasiti sa ciljevima nove Strategije i dostaviti svim opštinama na korišćenje.

„Model nije obavezujući ali će poslužiti opštinama kao matrica i smjernica da donesu svoje lokalne akcione planove, i time realizuju obavezu utvrđenu ovom strateškim dokumentom“, istakla je Nedović.

Ukazala je da su Glavni grad Podgorica i Opština Žabljak u 2022. godini realizovali sve obaveze utvrđene Akcionim planom za sprovođenje Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027. godine.

„Zajednica opština podržava svoje članice u sprovođenju svih zakonom i strategijama utvrđenih obaveza koje se odnose na jedinice lokalne samouprave, te im stoji na raspolaganju kao stručna i tehnička podrška.

20. april 2023. godine

Zajedničkim snagama do održivog komunalnog sistema

Na sjednici Skupštine Udruženja komunalne privrede Crne Gore, koja je održana 20. aprila 2023. godine u Budvi, ocijenjeno je da je komunalni sistem žila kucavica i preduslov rada i privređivanja svake lokalne zajednice. U cilju jedinstvenog kreiranja što povoljnijeg zakonskog okvira, neophodno je kontinuirana saradnja Zajednica opština i Udruženja.

Direktor Udruženja Borivoje Bonić, ukazao je da je prethodni period, usled „kovid zatvaranja“, a kasnije i zbog bezbjedonosne i sveukupne ekonomske krize, negativno uticao na funkcionisanje komunalnog sistema. Sve to je imalo za posledicu da se trenutno 17 komunalnih preduzeća nalazi pred stečajem, te su potrebne hitne intervencije kako bi se isti spriječio.

Podsjetio je da je Ustavni sud stavio van snage član 6 st. 2 i 3 Uredbe o bližim elementima i metodologiji za određivanje cijena komunalnih usluga. To je dodatno uticalo na stvaranje pravne nesigurnosti u ambijentu u kome posluje komunalna privreda, te je apelovao da Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma što prije preduzme aktivnosti na „popunjavanju“ pravne praznine.

Takođe je istakao da cijeni doprinos Zajednice opština u prethodnom periodu u cilju uspostavljanja povoljnijeg ambijenta za funkcionisanje komunalnog sistema, te izrazio očekivanje da se dobra saradnja i dalje nastavi. U tom pravcu, predložio je i njeno formalizovanje kroz potpisivanje Sporazuma o saradnji.

Sanja Živković, sekretarka Odbora za komunalne djelatnosti i životnu sredinu Zajednice opština je navela da je i unapređenje komunalnog sistema, ali i bolje razumijevanje (članova Zajednice opštine) u vezi sa prava i odgovornosti osnivača prema svojim preduzećima, visoko na listi prioriteta Zajednice opština. Iskazala je spremnost Zajednice za dalje pružanje podrške Udruženju u realizaciji njegovih programskih aktivnosti. Ta podrška se može odnositi i na normative aktivnosti, ali i na jačanje kapaciteta preduzeća za korišćenje pretpristupnih sredstava i drugih donatorskih i kreditnih fondova.

Na sjednici je birano i novo rukovodstvo Udruženja. Za predsjednika Skupštine izabran je Radenko Vujošević, pomoćnik izvršnog direktora „Komunalno – Lim“ – Bijelo Polje, dok je Borivoje Bonić ponovo izabran za direktora Udruženja.

21. april 2023. godine

Apel Skupštini da podrži inicijativu Zajednice opština

Zajednica opština je 17. marta ove godine podnijela Skupštini Crne Gore Inicijativu za izmjene Zakona o reprogramu poreskog potraživanja. Cilj izmjene je stvaranje uslova za jednostavniju i efikasniju naplatu poreskih i neporeskih potraživanja države prema opštinama, a i opština prema svojim poreskim dužnicima, što u krajnjem doprinosi stvaranju povoljnijeg ambijenta za obavljanje funkcija opština i olakšava položaj građana.

Naime, ovaj zakon je do sada omogućavao reprogram poreskih i neporeskih dugova samo državnom poreskom organu. Opštinama je, bez jasnih razloga, izričito onemogućena njegova primjena.

Inicijativa je u potpunosti usmjerena ka ostvarivanju javnog interesa. Ukoliko je Skupština podrži, opštine bi mogle svojim poreskim dužnicima omogućiti plaćanje zaostalih poreskih dugova na rate. Istovremeno bi se regulisao reprogram poreskih dugova opštine prema državi koji do sada nije bilo regulisan ovim zakonom.

Iz ovog proizilazi da je važeći Zakon o reprogramu poreskog potraživanja, bez ikakvog logičnog razloga, diskriminatoran kako prema opštinama kao poreskim dužnicima države i prema građanima i pravnim licima kao poreskim dužnicima opštine.

Fiskalni sistemi države i opštine su potpuno nezavisni jedan od drugog pa je ovom Inicijativom predložen poseban rok javnog poziva za reprogram zaostalih lokalnih poreskih i neporeskih dugova u skladu sa lokalnim potrebama.

Značajno je naglasiti da je Inicijativa jednoglasno podržana od strane svih predsjednika opština na sjednici Upravnog odbora Zajednice opština. Ta činjenica govori o značaju Inicijative za sve opštine.

24. april 2023. godine

Olakšicama podstaći preduzetništvo osoba sa invaliditetom

Na konferenciji u hotelu "Ramada" je predstavljeno Istraživanje o podršci institucija za preduzetništvo osoba sa invaliditetom, koje je obuhvatilo nekoliko resornih ministarstava i sve jedinice lokalne samouprave. Dobri primjeri podsticaja preduzetništva OSI su Opština Bijelo Polje i Opština Bar koje pružaju finansijsku podršku preduzetnicima za zapošljavanje OSI. Takođe, Prijestonica Cetinje i Opština Mojkovac podržavaju projekte NVO koji se odnose na zapošljavanje OSI.

„Sajam za zapošljavanje OSI, koji je organizovao Caritas Barske nadbiskupije u Baru u junu prošle godine u saradnji sa Opštinom Bar može poslužiti kao primjer dobre prakse kako povezati OSI sa poslodavcima i pružiti im informacije o mogućnostima zapošljavanja, obuka i obrazovanja“, navela je Generalna sekretarka.

Zapošljavanje osoba sa invaliditetom je jedan od osnovnih uslova za osiguranje njihove socijalne uključenosti. Jedno od rješenja je u razvoju socijalnog poduzetništva koje postaje sve vidljiviji dio socijalne i tržišne ekonomije razvijenih zemalja.

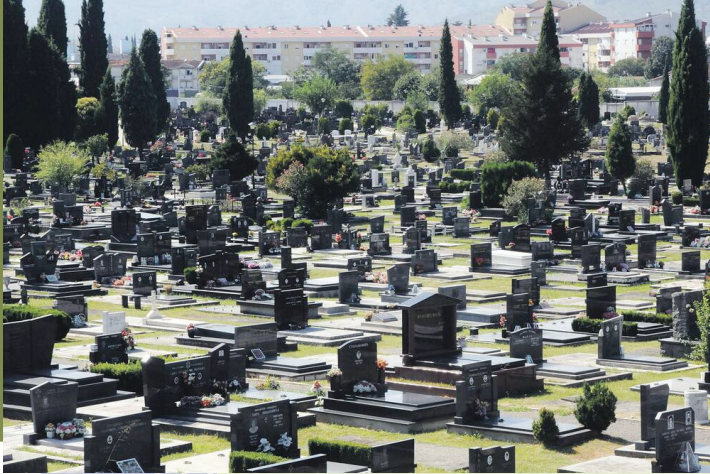
„Zajednica opština, kao asocijacija svih lokalnih samouprava u Crnoj Gori, pružiće neophodnu logistiku svojim članicama da u lokalnim programima utvrde značajno povoljnije uslove za razvoj preduzetništva OSI i iniciraju izmjene i dopune zakona kojim će se kreirati stimulativan pravni okvir“, zaključila je Manojlović.

Konferenciji je ispred Zajednice opština prisustvovala i Ivana Nedović, sekretarka Odbora za društvene djelatnosti.

Da bi stvorili podsticajan ambijent za aktivnije učešće OSI na tržištu rada potrebno je u kontinuitetu raditi na olakšicama i podsticajnim mjerama koje će povećati šansu OSI da pokrenu svoj biznis, uspiju u njemu i tako obezbjede pravo na dostojanstven život. To mogu biti povoljniji krediti, duži rokovi otplate, manja kamatna stopa, duži grace period, poreske olakšice, pojednostavljene procedure, stručna pomoć i slično.

27. april 2023. godine

Inicirano donošenje Zakona o javnim grobljima i sahranjivanju

Crna Gora nema poseban zakon kojim bi uredila brojna pitanja vezana za sahranjivanje.

Iako je zakonom kojim se uređuju komunalne djelatnosti to pitanje stavljeno u nadležnost opština, brojni su i veoma delikatni odnosi koji bi se morali posebno urediti.

Groblja su lokalna dobra u opštoj upotrebi kojim raspolaže opština i koja su dostupna svima pod jednakim uslovima. Kao takva, ni u kom slučaju ne mogu biti u privatnoj svojini, kako je to izričito propisano Zakonom o državnoj imovini.

Ipak, u praksi su relativno česti i po porodicu i javnost veoma uznemiravajući slučajevi nedefinisanog ili nedovoljno definisanog prava sahranjivanja na seoskim i prigradskim grobljima kojima opštinska privredna društva ne upravljaju, što često rezultira postupcima koji su izuzetno bolni za sve učesnike. Ima i slučajeva upitnih zdravstvenih aspekata sahranjivanja, uslova za transport posmrtnih ostataka crnogorskih državljana koji su umrli van Crne Gore, ekshumacije, prenošenja zemnih ostataka i sl.

Naročito su delikatna pitanja naplaćivanja grobnih mjesta na seoskim i prigradskim grobljima, njihovog održavanja, održavanja kapela koje se najčešće grade samodoprinosom ili donacijama i dr.

Iz svih ovih razloga Zajednica opština Crne Gore uputila je inicijativu Vladi Crne Gore za donošenje posebnog Zakona o javnim grobljima i sahranjivanju.

27. april 2023. godine

Zajedno do kvalitetnijih usluga socijalne i dječije zaštite

Na sastanku u Zajednici, Savjet slijepih predstavio je „Analizu usluga, prava i (ne) mogućnosti izbora za osobe sa invaliditetom“, koji je pripremio Savez slijepih Crne Gore, sa posebnim osvrtom na preporuke koje se odnose na uključenost lokalnih samouprava u pružanju usluga socijalne i dječije zaštite.

Katarina Bigović Kulić iz Savjeta slijepih istakla je da neke usluge socijalne i dječije zaštite pružaju nevladine organizacije kroz projekte, ali da takvo pružanje usluga nije održivo, jer zavisi od dobijanja finansijske podrške donatora. Navela je da Savez već dvije godine pruža servis „Videći pratilac“ za osobe s oštećenjem vida u osam crnogorskih opština (Podgorica, Nikšić, Cetinje, Bar, Herceg Novi, Bijelo Polje, Berane i Pljevlja).

„Osobe s oštećenjem vida iz ovih opština imaće podršku „Videćih pratilaca“ za različite vrste aktivnosti i potreba: zdravstvene, administrativne, trgovinske, kulturne, rekreativne i druge, a što će im omogućiti da osamostale i uključe u društvene tokove“, istakla je Bigović Kulić.

Generalna sekretarka Mišela Manojlović naglasila je da lokalne samouprave pružaju određene usluge socijalne i dječije zaštite, iako nijesu u njihovoj primarnoj nadležnosti. Posebno je istakla učešće lokalnih samouprava u finansiranju troškova dnevnih centara za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju i uslugu pomoć u kući, te da je neophodno zakonski jasno razgraničiti nadležnosti državne i lokalne vlasti u oblasti usluga socijalne i dječije zaštite, kao i adekvatne izvore finansiranja.

„Zajednički nastup svih organizacija civilnog društva koje zastupaju prava osoba sa invaliditetom daje veću pregovaračku snagu u odnosu prema Vladi Crne Gore i Skupštini Crne Gore, pa bi takve inicijative imale više izgleda za uspjeh“, poručila je Generalna sekretarka.

Zaključeno je da Zajednica opština i Savez slijepih zajedno utvrde predloge za kvalitetnije usluge na lokalnom nivou u susret izradi novog Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti i Strategije razvoja sistema socijalne i dječije zaštite za period od 2023. do 2027. godine.

Sastanku je prisustvovala i Nikolina Miljić, stručna radnica za servis „Videći pratilac“ u Savezu slijepih i Ivana Nedović, Sekretarka Odbora za društvene djelatnosti Zajednice opština.

05. maj 2023. godine

Lokalne uprave okosnica EU integracije

Teme 18. sastanka Zajedničkog savjetodavnog odbora u Briselu su bile „Pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji i uticaj na lokalni nivo“ i „Laboratorija za razvoj kapaciteta: Vještine koje su najpotrebnije u Crnoj Gori.“

Predsjednik italijanske regije Veneto i ko-predsjedavajući ZSO-a Roberto Ćambeti je izrazio nadu da ćemo uskoro dočekati početak ere političke i društvene stabilnosti u Crnoj Gori. „Suštinski dio toga treba da bude široki javni dijalog o svim ključnim pitanjima, kako na lokalnom tako i na državnom nivou i opšti konsenzus o primjeni evropskih pravila za ubrzanje procesa evropskih integracija Crne Gore. U svemu tome presudnu ulogu imaju lokalni politički lideri koji su najbliži građanima, koji dobro poznaju njih i njihove probleme. Cijenimo kontinuirano konstruktivno angažovanje Crne Gore u daljem razvoju regionalne saradnje i promovisanju dobrosusjedskih odnosa u regionu Zapadnog Balkana.“ O pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji i uticaju na lokalni nivo govorili su Majkl Miler, šef jedinice za Srbiju i Crnu Goru, DG NEAR, Anđelka Rogač, zamjenica šefa Misije Crne Gore pri EU i Vanja Starovlah, pomoćnica generalne sekretarke Zajednici opština za evropske integracije.

U fokusu sastanka je bila i tema razvoja kapaciteta i vještina koje su trenutno najpotrebnije u Crnoj Gori ali i drugim zemljama Evrope. U okviru debate istaknuto je da tehnološke, ekološke i demografske promjene menjaju način na koji radimo, učimo, učestvujemo u društvu i živimo svoj svakodnevni život. Takođe je istaknuto da je promjenljivo životno i radno okruženje prilično izazovno za lokalne uprave koje mu moraju prilagođavati svoje politike, što znači snažno podsticati programe razvoja vještina na lokalnom nivou neophodne za usklađivanje potreba građana i usluga na lokalnom nivou. U okviru ove teme govorili su dr Marin Strmota, profesor Ekonomskog fakulteta sa Sveučelišta u Zagrebu, Elena Donazan, regionalna ministarka za obrazovanje, obuku, rad i jednake prilike regije Veneto u Italiji i Dušan Bošković iz Centra za stručno obrazovanje. Sljedeći sastanak ZSO će se održati u Kolašinu u Crnoj Gori, u oktobru 2023. godine.

Na sastanku su učestvovali članovi ZSO iz Crne Gore: Dušan Raičević, predsjednik Opštine Bar, Željko Komnenović, predsjednik Opštine Tivat, Vladimir Martinović, predsjednik Opštine Kolašin, Petar Smolović, predsjednik Opštine Bijelo Polje i Radoš Žugić, predsjednik Opštine Žabljak, koji su sa kolegama iz EU razmjenili svoja razmišljanja o temama koje su bile predmet diskusije. Takođe, sastanku prisustvuje i generalna sekretarka Zajednica opština Crne Gore Mišela Manojlović.

12. maj 2023. godine

Kako uspostaviti uspješne LAG-ove u Crnoj Gori? – Radionica u hotelu “Ramada” u Podgorici –

Ovo je treća radionica koju je Zajednica opština organizovala uz podršku TAIEX instrumenta EU u nepunih 8 mjeseci, što govori u prilog tome koliko je ovaj instrument značajan za razmjenu i sticanje znanja u oblastima od interesa za crnogorske lokalne samouprave. Pored radionica, uz podršku TAIEX-a, Zajednica opština trenutno je pripremila i dvije studijske posjete za opštine na temu e-uprave, kao i posjetu eksperata TAIEX-a našim opštinama takođe na temu e-uprave.

Rikardo Seri, zamjenik šefa Delegacije EU u Crnoj Gori, pozdravljajući prisutne, rekao je da će mjera IPARD LEADER pomoći stvaranju, finansiranju i konsolidaciji lokalnih akcionih grupa koje će pomoći crnogorskim opštinama da preokrenu trendove depopulacije i pretvore svoja ruralna područja u bolje mjesto za život. „EU će podržati sprovođenje mjere LEADER kroz IPARD program EU za poljoprivredu i ruralni razvoj. Crna Gora trenutno sprovodi neophodne pripreme, a siguran sam da će IPARD obaviti neophodan posao kako bi uskoro započela realizacija mjere“, istakao je Seri i dodao da opštine treba da igraju proaktivnu ulogu u aktiviranju lokalnih zajednica da se udruže i identifikuju svoj lokalni razvojni potencijal.

Prisutne su takođe pozdravili i Andrijana Rakočević, Generalna direktorica za ruralni razvoj i šefica IPARD Upravljačkog tijela u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao i Irena Bošković, načelnica Direkcije za inter-regionalne programe i makro-regionalnu saradnju.

Dvodnevnu konferenciju u Podgorici 11. i 12. maja organizovala je Zajednica opština, uz podršku EU TAIEX instrumenta, za predstavnike crnogorskih opština. Učesnici imaju su imali priliku da čuju zanimljiva iskustva iz susjednih država, članica EU – Hrvatske i Slovenije koje će na taj način pružiti podršku uspostavljanju lokalnih akcionih grupa (LAG) u okviru Mjere 5 IPARD III programa za Crnu Goru.

Zajednica opština je, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, pripremila izmjene i dopune Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, u cilju stvaranja pravnog okvira koji će omogućiti osnivanje lokalnih akcionih grupa u Crnoj Gori.

15. maj 2023. godine

Saradnjom do održive i efikasne lokalne samouprave

Konstruktivna i kontinuirana saradnja centralnih i lokalnih vlasti stavljanjem u funkciju svih raspoloživih resursa predstavlja garanciju efikasnog sistema javne uprave i, u okviru njega, lokalne samouprave. Poseban senzibilitet očekuje se u procesu donošenja i implementacijepropisa kojima se uređuju položaj, prava i obaveze, lokalne samouprave, naročito pitanje finansiranja. Ovo je zaključeno na današnjem sastanku u Zajednici opština Crne Gore koji su ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja Vladimir Joković, državni sekretar Ministarstva kapitalnih investicija Ismet Latić i predstavnici Ministarstva finansija održali sa predsjednicima opština Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Plav i Mojkovac i generalnom sekretarkom Zajednice.

Na sastanku je bilo riječi o zabrinjavajućim trendovima donošenja pojedinih zakona koji su uzrokovali potpunu blokadu sjevernih opština i drugih korisnika Egalizacionog fonda. Posebno je naglašen uticaj Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica s kraja 2021. godine od koga se opštine još uvijek nisu stabilizovale i pored kasnijih zahvata iz Budžeta CG za 2022.god. te izmjena Zakona o finansiranju lokalne samouprave iz avgusta 2022. godine. Ukazano je i na dodatnu eskalaciju problema uzrokovanu Granskim kolektivnim ugovorom za oblast uprave i pravosuđa kojim su značajno uvećani izdaci za zarade zaposlenih na lokalnom nivou, bez ikakvih konsultacija sa lokalnim vlastima, što je imperativna zakonska obaveza predlagača propisa. Naglašene su posljedice nerealnih procjena fiskalnog uticaja propisa na prihode opština, kao i sporno pitanje protivzakonite prakse povjeravanja poslova opštinama bez obezbjeđivanja sredstava za njihovo obavljanje.

Predsjednici Opština su, u cilju uspostavljanja pravne sigurnosti i vladavine prava, ukazali na neophodnost identifikovanja mehanizama kojima će se obezbjediti ostvarivanje zajemčenog prava građana na lokalnu samoupravu uz stabilne prihode, bez kojih se ne može govoriti o autonomiji opština.

Na sastanku je ukazano i na neophodnu podršku centralnih vlasti po pitanju raspoloživih predpristupnih fondova kao značajne razvojne šanse opština, naročito sredstava IPARD programa za ruralnu infrastrukturuu iznosu od oko 8 miliona eura koja će biti dostupna sljedeće godine. U tom smislu, moraju biti riješeni imovinski odnosi države i opštine i pripremljena projektna dokumentacija, što podrazumijeva izmjene Zakona o državnoj svojini, decentralizaciju prostornog planiranja i pojednostavljenje procedure izmjene strateških planova razvoja opštine.

17. maj 2023. godine

O naučenim lekcijama i viziji za narednih pet godina RCDN+

Zajednica opština je sa zadovoljstvom ugostila predstavnike RCDN projekata, Pavla Doneva, regionalnog koordinатора projekta „Mreža za razvoj kapaciteta u oblasti vodosnabdijevanja i tretmana otpadnih voda (RCDN)“ ispred GIZ-a, i Jelenu Janevsku, programsku direktoricu NALAS-a.

Na koordinacionom sastanku u prostorijama Zajednice razgovaralo se o inicijalnim idejama i budućim pravcima razvoja Zajednice opština, njenog Centra za obuku i Odbora za komunalne djelatnosti.

Prisutni su se osvrnuli i na dosadašnje rezultate koje je Zajednica, zajedno sa Udruženjem vodovoda, postigla tokom implementacije različitih aktivnosti projekta u Crnoj Gori od 2018. godine, a tokom kojeg su asocijacije unaprijedile sistem stručnog usavršavanja lokalnih službenika, sa akcentom na oblast vodosnabdijevanja i tretmana otpadnih voda. Takođe, uz podršku RCDN-a, unaprijeđena je platforma za dijalog za stvaranje povoljnog okruženja kada je sektor voda u pitanju. Imajući u vidu da je Zajednica, od svih ostalih asocijacija lokalnih vlasti u regionu, najotvorenije prihvatila sinhronizovane aktivnosti sa nacionalnim udruženjem vodovoda, a sve u cilju uspostavljanja kolaborativnog odnosa između opština i vodovodnih društava, na sastanku se razmatralo kako da se taj pristup još snažnije nadogradi kroz različite mogućnosti podrške RCDN+ projekta, čiji fokus će biti upravno na jačanju kapaciteta asocijacija i njihovo međusobno povezivanje.

Sastanak je bio prilika da se predstavi i uloga NALAS-a u RCDN+. Ova Mreža asocijacija lokalnih vlasti jugoistočne Evrope okuplja, pruža podršku i zastupa interese 13 udruženja koja predstavljaju oko 9000 lokalnih vlasti, koje bira više od 80 miliona građana ovog regiona. Zajednica opština Crne Gore je jedna od osnivača NALAS-a još od 2001. godine.

18. maj 2023. godine

RCDN podrška u cilju smanjenja gubitaka u vodovodnom sistemu

Za potrebe programa obuka „Upravljanje neprihodovanom vodom“ koji sprovode Udruženje vodovoda Crne Gore (UVCG) i Zajednica opština Crne Gore (ZOCCG) na ceremoniji primopredaje opreme za detekciju gubitaka upriličenoj u prostorijama Udruženja vodovoda Crne Gore, a čija nabavka je obezbijedena od strane RCDN projekta, istaknuta je važnost i značaj smanjenja gubitaka u vodovodnom sistemu Crne Gore.

Na smanjenju gubitaka i u narednom periodu treba posvećeno raditi, imajući u vidu da su isti i dalje na neprihvatljivo visokom nivou (po izvještaju Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti u prosjeku iznose više od 60%).

Dvije asocijacije i u narednom periodu planiraju udruženo da rade u dijelu jačanja kapaciteta i informisanja svojih članica o sistemskom pristupu rješavanja problema neprihodovane vode.

UVCG će u narednom periodu obrazovati radni tim koji će se baviti detekcijom gubitaka na najosjetljivijim djelovima vodovodne mreže i biti na usluzi vodovodnim društvima radi blagovremenog otklanjanja kvarova, što će kao rezultat imati smanjenje gubitaka. U ime RCDN projekta Predsjedniku UVCG i Generalnoj sekretarki ZOCCG, Milanu Bulatoviću i Mišeli Manojlović, predao, šef i regionalni koordinator RCDN projekta Pavle Donev, a događaju su prisustvovali i programska direktorka NALAS-a, Jelena Janevska, izvršna direktorka UVCG, Tijana Vojvodić i koordinatori projekta RCDN u Crnoj Gori, Jelena Borozan i Andrija Simović.

izvršna direktorka UVCG, Tijana Vojvodić i koordinatori projekta RCDN u Crnoj Gori, Jelena Borozan i Andrija Simović.

Kako se gubici na mreži mjere milionima eura godišnje, prepoznajući trud i zalaganje asocijacija u Crnoj Gori, podrška RCDN projekta će se, nastaviti i u periodu koji je pred nama, sa ciljem unapređenja vodnog sektora Crne Gore.

19. maj 2023. godine

Dogovorene zajedničke akcije za podršku Opštini Tivat

Tokom radne posjete Opštini Tivat, predstavnici ZOČG i predsjednik opštine Željko Komnenović su konstatovali su neophodnost prilagođavanja zakonske regulative lokalnim interesima, potrebu finansijskog osnaživanja lokalnih vlasti i jačanja međuopštinske saradnje u različitim oblastima. „Krajnje je vrijeme da se odnosi centralnih i lokalnih vlasti postave na principima partnerstva“, istakao je Komnenović navodeći brojna ulaganja opštine u oblastima koje su u isključivoj nadležnosti države bez adekvatnog

odgovora centralnih vlasti kada su u pitanju lokalne potrebe. Naglasio je neophodnost decentralizacije prostornog planiranja kako bi se efikasnije realizovali lokalni razvojni planovi i kvalitetno odgovorilo na potrebe lokalnog stanovništva ove opštine, naročito u dijelu izgradnje vrtića, škola, rješavanja problema turističkih ambulanti, smještaja inspektora i policajaca tokom sezone, sanacije neuređenih odlagališta sa privođenjem tog prostora racionalnijoj namjeni. Istakao je zakonska ograničenja u broju komunalnih policajaca tokom turističke sezone koji ne mogu kvalitetno odgovoriti potrebi obezbeđivanja komunalnog reda.

Generalna sekretarka Zajednice Mišela Manojlović je zahvalila na srdačnoj dobrodošlici i predstavila ulogu i kapacitete Zajednice opština koji stoje na raspolaganje Opštini Tivat, kao i ostalim njenim članicama. Istakla je više inicijativa za prilagođavanje normativnog okvira koje je Zajednica u proteklom periodu uputila Vladi i Skupštini Crne Gore, prvenstveno u oblasti poreske administracije, održavanja komunalnog reda, reprograma poreskih potraživanja i finansiranja lokalne samouprave te neposredno učešće svojih predstavnika u radnim grupama za izradu propisa u različitim oblastima. Takođe je najavila predstojeće obuke za lokalne službenike i namještenike i zaposlene u privrednim društvima i ustanovama koje osniva opština, osmišljene na način da odgovore specifičnim zahtjevima pojedinih radnih mjesta. „Zajednica permanentno ulaže u jačanje ljudskog resursa svojih članica kroz treninge, ali i razmjenu znanja i iskustava uspostavljanjem strukovnih mreža. Posebno su važne obuke za pripremu i implementaciju donatorskih projekata koji predstavljaju razvojnu šansu većine opština, za koje Zajednica ima neophodnu logistiku“, istakla je Manojlović. Najavila je takođe studiju izvodljivosti koja će pokazati opravdanost povezivanja zdravstvenog, eko i ruralnog turizma u crnogorskim opštinama a čijoj izradi će Zajednica uskoro pristupiti radi stavljanja u funkciju punog lokalnog potencijala u navedenim oblastima, a samim tim i podizanja životnog standarda lokalnog stanovništva u svim opštinama.

19. maj 2023. godine

Opštine mogu učestvovati oko 30% u troškovima Dневnih centara za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju

Odbor za društvene djelatnosti Zajednice je na konstitutivnoj sjednici, izabrao Sava Borozana, sekretara za lokalnu samoupravu i društvene djelatnosti Prijestonice Cetinje za predsjednika Odbora, a Milijanu Ašanin, potpredsjednicu opštine Šavnik, za potpredsjednicu Odbora. Na sjednici je razmatrana i usvojena Analiza o sredstvima koje su izdvajale jedinice lokalne samouprave za usluge i davanja iz oblasti socijalne i dječje zaštite za period 2020-2022. godine.

Analiza pokazuje da su opštine u 2020. godini izdvojile oko 6 mil.€, u 2021. godini oko 6,5 mil.€, a u 2022. godini oko 7 mil.€, dakle ukupno oko 20 mil.€ u prethodne tri godine. „Ovaj podatak pokazuje trend rasta ulaganja opština u usluge socijalne i dječje zaštite iz godine u godinu, što ukazuje na povećanu potrebu za pružanjem ovih usluga u lokalnoj zajednici“, poručeno je na sjednici.

Polazeći od rezultata Analize, Odbor za društvene djelatnosti utvrdio je Izjašnjenje na Predlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o visini sredstava za razvoj, odnosno finansiranje usluga socijalne i dječje zaštite i kriterijumima za njihovu raspodjelu koji je pripremio resorno ministarstvo.

Odbor je dao pojedinačne komentare i zaključio da je, zbog suštinskih izmjena i sa pravnotehničkih razloga, potrebno donijeti novi Pravilnik, u širim konsultacijama sa jednicama lokalne samouprave i Zajednicom opština.

Prema zvanično dobijenim podacima iz svih jedinica lokalne samouprave, koji su dostavljeni Zajednici opština, Odbor je u Analizi konstatovao da su opštine za dnevne centre za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju u 2020. godini izdvojile preko 1 mil.€, u 2021. godini oko 2 mil.€, a u 2022. godini preko 2 mil.€, dakle, u protekle tri godine oko 6 mil.€. Takođe, opštine su uložile preko 1,5 miliona eura u ovu svrhu kroz učešće u izgradnji objekta, vrijednost ustupljenog zemljišta i naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.

Procenat učešća lokalne samouprave u ukupnim troškovima dnevnih centara treba da iznosi oko 30%, što se mora uzeti u obzir prilikom utvrđivanja održivog modela finansiranja dnevnih centara“, zaključeno je na sjednici Odbora.

02. jun 2023. godine

Brojni izazovi opština sa sjevera Crne Gore

Predstavnici Zajednice opština boravili su u radnoj posjeti opštinama Pljevlja i Žabljak. Tom prilikom upoznali su predsjednike opština i njihove saradnike sa aktuelnim aktivnostima koje Zajednica preduzima u interesu opština, sa naglaskom na podnesene inicijative za prilagođavanje više zakona njihovim potrebama, kao i druge mjere od uticaja na ostvarivanje njihovih nadležnosti. Takođe su predstavili obuke koje će se realizovati u organizaciji Zajednice usklađene sa specifičnim lokalnim potrebama i najavili predstojeće obuke za odbornike u lokalnim skupštinama i obuke za naplatu lokalnih javnih prihoda. Predstavljeni su i drugi instrumenti jačanja kadrovskih kapaciteta opština, kao što su obuke za apliciranje za EU fondove, tematsko umrežavanje svih zaposlenih na lokalnom nivou koji obavljaju iste poslove radi razmjene znanja, iskustva i informacija i organizovanje studijskih posjeta za predstavnike opština zemljama članicama EU. Predstavници Zajednice predstavili su aktuelne i predstojeće šanse za bespovratno finansiranje opštinskih razvojnih projekata iz državnih i EU fondova, kao i podršku koju u toj oblasti Zajednica pruža svojim članicama kroz Mrežu opštinskih projekt menadžera i konkretnu pomoć u izradi i realizaciji donatorskih projekata, uz prateće osposobljavanje sopstvenih kadrova opštine. Naglašena je važnost blagovremene izrade tehničke dokumentacije, strateškog planiranja i rješavanja imovinsko pravnih odnosa za krupnije infrastrukturne projekte.

Predsjednik Opštine Pljevlja Dario Vraneš istakao je zadovoljstvo posjetom delegacije Zajednice, te ukazao na problem deficita visoko stručnih kadrova u opštini. Predstavници opštine Pljevlja ukazali su na potrebu preduzimanja sistemskih mjera za ravnomjerniji razvoj sjevernih opština i prilagođavanje kriterijuma za njihovo finansiranje. Istakli su problem velikih dugovanja javnih preduzeća, potencijalnog umanjenja prihoda po osnovu izmjene režima koncesionih naknada za šume, zarada zaposlenih i drugo. Naročito interesovanje iskazali su za trenutno dostupna sredstva za finansiranje opštinskih razvojnih projekata, kao i za podršku Zajednice u njihovom povlačenju. U razgovoru sa predsjednikom opštine Žabljak Radošem Žugićem predstavnici Zajednice upoznali su se sa investicionim projektima i razvojnim potencijalima opštine, ali i potrebom razvoja kadrova, odnosno neophodnih ulaganja u ljudske resurse, što je jedna od osnovnih funkcija Zajednice.

06. jun 2023. godine

Na Okruglom stolu o izmjenama Zakona o porezu na nepokretnosti

Naplata poreza na nepokretnosti, kao osnovnog prihoda budžeta jedinica lokalne samouprave, zavisi od kvaliteta zakonodavnog okvira kojim se regulišu pitanja utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na nepokretnosti. Zbog toga je posebno značajan sistemski pristup regulisanja ove oblasti, kako bi se obezbijedio veći stepen naplate i veći obuhvat poreskih obveznika.

Ovo je zaključeno na dvodnevnom okrugom stolu koji je Zajednica opština organizovala 5-6. juna 2023. godine u Podgorici ne temu „Nedostaci u propisima koji regulišu lokalne javne prihode i pravci njihovih mogućih izmjena“. Sastanku su prisustvovali glavni administratori, službenici većine crnogorskih opština koji rade na poslovima utvrđivanja, naplate i kontrole lokalnih javnih prihoda i predstavnici Ministarstva finansija. Bila je ovo prilika da učesnici razmijene iskustva u primjeni važeće zakonske regulative i daju svoje predloge za njene izmjene.

Učesnici su posebno ukazali na posljedice posljednjih izmjena ovog zakona sa kraja 2022. godine na budžete opština (utvrđivanje obaveznog procenta umanjenja poreza na nepokretnosti koje se koriste u poljoprivredne svrhe za 70%; ukidanje poreza na aerodrome, autoputeve, i dr.), te potrebu da se izgubljeni prihodi po ovom osnovu nadomjeste opštinama.

Istaknuti su problemi nepostojanja podataka neophodnih za utvrđivanje poreza na pojedine nepokretnosti, kao i neažurnih i netačnih evidencija nadležnih državnih organa koje su i najčešći razlog za podnošenje brojnih žalbi na poreska rješenja.

Na sastanku je, takođe, pokrenuta diskusija oko maksimalne površine objekta koja se smatra mjestom stalnog stanovanja poreskog obveznika, a bilo je riječi i o poreskim oslobođenjima za objekte u izgradnji, odnosno nepokretnostima koje se u poslovnim knjigama vode kao zalihe gotovih proizvoda, tj. investicije u toku. Diskutovano je i o primjeni kaznenih odredbi iz Zakona o porezu na nepokretnosti, pa je zaključeno da opštine moraju aktivnije raditi na podnošenju prekršajnih prijava protiv poreskih obveznika koji ne izvršavaju svoje zakonske obaveze, što se reflektuje na troškove postupka oporezivanja.

Kako bi se omogućila efikasnija naplata poreza na nepokretnosti i ostalih lokalnih javnih prihoda, Zajednice opština će, u saradnji sa opštinama, pripremiti inicijativu za izmjenu ovog zakona i dostaviti je nadležnim institucijama na dalje postupanje.

16. jun 2023. godine

Preko 320 hiljada eura u prvoj fazi podrške opštinama

Prvim javnim pozivom za finansiranje tehničke dokumentacije, koji je zajednica objavila u maju 2023. godine oglašena je raspodjela 250 hiljada eura opštinama za finansiranje ugovorenih i planiranih razvojnih projekata za koje obavezu plaćanja, preuzima Zajednica. U ostavljenom roku na poziv se prijavilo 17 opština koje su i ostvarile pravo na navedena sredstva i to: Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Danilovgrad, Žabljak, Zeta, Kolašin, Kotor, Plav, Petnjica, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Tuzi, Šavnik i Glavni grad Podgorica u pojedinačnim iznosima od 20 hiljada eura po opštini.

Raspodjela preostalih sredstava planiranih u ove svrhe izvršena je tokom druge polovine godine. (oko 180 hiljada eura)

Pored zastupanja interesa svojih članica pred centralnim vlastima i međunarodnim organizacijama, stručne podrške u jačanju njihovih kapaciteta i drugih vidova logistike koju im u kontinuitetu pruža asocijacija, ovo je prva finansijska podsticajna mjera Zajednice lokalnom razvoju.

Naime, tehnička dokumentacija koja se na ovaj način finansira predstavlja osnov za realizaciju višemilionskih razvojnih projekata opština, prije svega za vodovodnu infrastrukturu, ali i za izgradnju objekata javnih službi.

Takođe, sa pripremljenom tehničkom dokumentacijom opštine ispunjavaju osnovni uslov za povlačenje sredstava iz međunarodnih fondova, što je u primarnom fokusu Zajednice.

06. jul 2023. godine

Zajednički sa Ministarstvom do kvalitetnijih zakona

Odbor za prostorno planiranje Zajednice opština razmatrao je nacрте Zakona o planiranju prostora, Zakona o izgradnji objekata i Zakona o legalizaciji bespravniх objekata koje je pripremiло Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i stavilo na javnu raspravu od 18. maja do 27. juna 2023. godine.

Ocijenjeno je da treba produžiti rok za izjašnjenje opština jer se radi o tri zakona od suštinskog značaja za njihov razvoj. Takođe je preporučeno organizovanje dodatnih okruglih stolova po regionima radi masovnijeg odziva lokalnih službenika i pružanja prilike građanima za detaljnije upoznavanje sa nacrtima i davanje sugestija.

Nacrtom zakona o planiranju prostora utvrđuje se nadležnost opština za izradu lokalne planske dokumentacije, čime im se vraća ključna poluga za planiranje razvoja. Treba reći da je u Nacrtu na predlog Zajednice, propisana mogućnost osnivanja opštinskiх agencija koje će se baviti izradom planova za potrebe opština. Međutim, Odbor je dodatno u svom izjašnjenju na Nacrt, tražio da se iz ovih poslova potpuno isključi privatni sektor radi obezbjeđenja većeg kvaliteta planova, ali i većeg stepena odgovornosti za planska rješenja, što znači da se agencije propišu kao isključivo a ne moguće rješenje.

Osim toga, Odbor je tražio da se umjesto predviđenog mišljenja opština na predloge državnih prostorno planskih dokumenata, propiše davanje saglasnosti u cilju usaglašavanja državnih planova sa lokalnim razvojnim politikama. Ovo da bi se uspostavila saradnja i međusobna kontrola centralnog i lokalnog nivoа vlasti.

Nacrtom zakona o izgradnji objekata predviđa se vraćanje građevinske i upotrebne dozvole kao upravnih akata kojima se obezbjeđuje pravna sigurnost investitora. Nacrt predviđa podjelu nadležnosti između centralnog i lokalnog nivoа vlasti u pogledu njihovog izdavanja. U tom smislu Odbor je sugerisao proširenje obuhvata objekata za koje dozvole izdaju organi lokalne uprave. Paralelno sa tim, sugerisao je potrebu proširenja nadležnosti glavnog gradskog arhitekta i utvrđivanja tih poslova kao sopstvenih, a ne prenesenih.

Takođe je ukazao da uvođenje Geoportala treba odložiti za period nakon usvajanja nove generacije planskih dokumenata jer je u ovom trenutku neprimjenjiv zbog različite metodologije izrade planske dokumentacije u prethodnom periodu.

U dijelu UT uslova, sugerisao je da lokalne samouprave treba da ih izdaju za sve objekte, osim državnih objekata od opšteg interesa i inženjerske objekate. Poseban akcenat je stavljen na zahtjev da se zakonom prepoznaju lokalni objekti od opšteg interesa koji bi se realizovali na osnovu opštinskiх odluka u slučaju nepostojanja ili isteka važnosti prostorno-planske dokumentacije. Tako bi se mogla nesmetano realizovati komunalna infrastruktura i obezbjeđiti veći stepen povlačenja sredstava iz raspoloživih EU i drugih donatorskih fondova.

Nacrtom je predviđena mogućnost da glavni gradski arhitekta može da postupa na teritoriji više opština, čime se riješava problem nedostatka kadrova ovog profila u manjim opštinama. Sugestije odbora u ovom dijelu usmjerene su na regulisanje njegovog pravnog statusa, mjesne nadležnosti i zarade koja mora biti drugačije uređena u odnosu na glavnog gradskog arhitektu koji obavlja poslove u jednoj opštini.

U odnosu na Nacrt zakona o legalizaciji bespravniha objekata, Odbor je stava da treba omogućiti legalizaciju objekata koji se ne nalaze na orto-foto snimku, te propisati rok za njihovo upisivanje u katastar nepokretnosti, uz uvećanje naknade za urbanu sanaciju za 30%.

Nacrt ovog zakona ne vezuje legalizaciju objekata do 500m² za njihovu uklopljenost u prostorno-plansku dokumentaciju dok za objekte preko 500 m² koji nijesu uklopljeni nije dato nikakvo rješenje. Konceptualno, kompletan nacrt se naslanja na planove koji su sada na snazi, dok se važeći Zakon zasnivao na planskom dokumentu koji će tek biti izrađen (tj. plan generalne regulacije Crne Gore). Odbor je stava da Zakon mora dati smjernice za ove kategorije objekata obzirom da je veliki procenat planskih dokumenata star ili van snage. Takođe, nijesu tretirani objekti koji se nalaze u zahvatu planova detaljne regulacije koji nijesu važeći ili su predviđeni za izradu niti je nije data mogućnost planske provjere velikog broja postojećih objekata van GUR-ova.

U odnosu na nove uslove legalizacije koji se propisuju Nacrtom, Odbor je mišljenja da treba preispitati udaljenost objekta od granice susjedne parcele koja je uslovljena saglasnošću njenog vlasnika (za stambene objekte do 200m²) jer su izvjesni problemi njenog obezbjeđenja u svakom slučaju a naročito na području gdje je ovakav tip gradnje najzastupljeniji (stari djelovi gradova, dvojne kuće, i sl.). Takođe, ukazao je na potrebu brisanja ili smanjenja propisane udaljenosti za objekte do 500 m² koji postoje na terenu godinama/decenijama. Pri ovakvim odredbama realno je očekivati da će doći do rušenja objekata samo zato što prvi komšija ne želi da da propisanu saglasnost.

U odnosu na obavezu plaćanja naknade za urbanu sanaciju, Odbor smatra da ne treba mijenjati uslove plaćanja i njenu visinu propisanu važećim zakonom, sa izuzetkom objekata koji su izgrađeni nakon orto-foto snimka, za koje treba propisati posebno uvećanje i finansijske penale. Kada je u pitanju naplata dodatnih 20% od bespravniha graditelja objekta na državnom zemljištu, ukazao je da je značajan broj već ušao u postupke legalizacije, zbog čega bi po ovom pitanju bili u neravnopravnom položaju.

Odbor je posebno ukazao da, i pored iskazaniha primjedbi Zajednice opština u ranijem periodu, Nacrtom zakona nije izmijenjen koncept utvrđivanja liste bespravniha objekata i naplate naknade za korišćenje prostora te su ove odredbe neizvršive. Identifikaciju i premjer objekata u Crnoj Gori, u skladu sa važećim propisima, mogu vršiti geodetske organizacije, dok upis vlasništva i objekta vrši Uprava za katastar i državnu imovinu. U slučaju rekonstrukcije bespravniha objekta za koji se utvrdi da je statički ili seizmički nepouzdan, Odbor je stava da bi državni odnosno gradski arhitekta trebao da propisuje posebne uslove rekonstrukcije. Obzirom da legalizacija značajnog procenta objekata ne zavisi od planske dokumentacije, to i taj postupak treba razdvojiti od planskog dokumenta tj. izdavanja urbanističko-tehničkih uslova za rekonstrukciju. Ovo i iz razloga što opštinski sekretarijati neće biti ni u mogućnosti da izdaju takve uslove ako objekat nije prepoznat planskim dokumentom.

procenta objekata ne zavisi od planske dokumentacije, to i taj postupak treba razdvojiti od planskog dokumenta tj. izdavanja urbanističko-tehničkih uslova za rekonstrukciju. Ovo i iz razloga što opštinski sekretarijati neće biti ni u mogućnosti da izdaju takve uslove ako objekat nije prepoznat planskim dokumentom.

06. jun 2023. godine

Potpisan memorandum o saradnji između Zajednice opština i Eko-fonda

Generalna sekretarka Zajednice opštine Mišela Manojlović i izvršni direktor Fonda za zaštitu životne sredine (Eko-fond) Draško Boljević potpisali su Memorandum o saradnji. Višemjesečna konstruktivna saradnja rezultirala je dogovorom o optimalnom uslovima za raspodjelu bespovratnih sredstava opštinama u iznosu od 1,5 miliona eura.

Generalna sekretarka je izrazila uvjerenje da će saradnja Zajednice opština i Eko-fonda omogućiti realizaciju ambicioznih projekata za rješavanje ekoloških problema koji utiču na životnu sredinu i građane Crne Gore i projekata kojima se obezbjeđuje energetska efikasnost. Posebno se zahvalila kolegama iz Eko-fonda na razumijevanju i spremnosti da zajednički utvrde fleksibilnije uslove predstojećih javnih poziva kako bi šansu za dobijanje bespovratnih sredstava dobile i najugroženije opštine, što do sada nije bio slučaj.

“Ovo je trenutak kada vam predstavljamo usvojeni program rada za ovu godinu i za koje projekte imamo namijenjena sredstva. Jedinice lokalne samouprave treba da iskažu spremnost za rješavanje gorućih pitanja iz oblasti za koje su sredstva opredijeljena i da iskoriste mehanizme koje im Eko-fond pruža”, poručio je Boljević.

Ovom prilikom Eko-fond je predstavio mogućnosti za dobijanje bespovratnih sredstava za projekte u oblastima zaštite životne sredine, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije kroz javne konkurse EKO fonda za 2023. godinu.

Kroz sedam javnih poziva koji će biti raspisani u ovoj godini, lokalne samouprave će imati priliku da kandiduju projekte koji se odnose na nabavku energetske efikasne vozila; nabavku i ugradnju fotonaponskih sistema na objektima lokalnih samouprava, ugradnja/zamjena kotlova; razmjenu postojeće ulične rasvjete LED svjetiljkama, uklanjanje otpada odbačenog u životnu sredinu (tzv. “divlje deponije”); nabavku komunalne opreme i uređaja za upravljanje otpadom i projektovanje, uređenje i održavanje zelenih površina.

13. jun 2023. godine

TAIEX studijske posjete Hrvatskoj i Sloveniji

Korišćenjem instrumenta tehničke podrške (TAIEX) Zajednica opština Crne Gore je organizovala dvije studijske posjete za predstavnike lokalnih samouprava. Prva studijska posjeta je održana 13-16. jula 2023. godine u Splitu, Hrvatska. Tema posjete je bila elektronska uprava. Učesnicima je predstavljen razvoj digitalnih usluga Grada Splita, glavni izazovi u digitalizaciji i elektronskim uslugama na lokalnom nivou, gradski registar imovine i softver za upravljanje imovinom i troškovima te mogućnosti razvoja projekta za upravljanje imovinom za crnogorske opštine.

Druga studijska posjeta je obavljena u Novom Mestu, Slovenija u periodu 31. jul-02. avgust 2023. godine. Tema posjete je bio koncept pametnih gradova. IT službenici iz više crnogorskih opština su se upoznali sa razvojem internih digitalnih sistema u Novom Mestu, GIS sistemom prostornog planiranja, procesom digitalne tranzicije u Sloveniji sa fokusom na lokalne zajednice, digitalnom strategijom i javnim elektronskim uslugama opštine Novo Mesto. Tom prilikom su obišli i poslovni inkubator, inovacioni hub te razgovarali o mogućnostima zajedničkog apliciranja za EU fondove.

28. jul 2023. godine

Preko 8 miliona iz EU fondova

Na Biznis forumu, koji je održan 27-28. jula u Bijelom Polju, generalna sekretarka Zajednice, kazala je da je direktnim angažovanjem asocijacije samo u poslednjih pola godine opštinama odobreno ili im predstoji odobravanje više od 8 miliona eura bespovratnih sredstava iz EU i drugih fondova. „Riječ je o URBACT programu EU gdje je asocijacija omogućila saradnju opština Bijelo Polje, Budve i Berana sa opštinama iz EU, sprovela obuke i pružila stručnu pomoć u pripremi 8 projekata, od kojih je odobreno finansiranje 4, u

vrijednosti oko 2,5 miliona eura. Iste usluge pružila je Glavnom gradu i opštinama Pljevlja i Bar u okviru ADRIION programa za projekte vrijednosti oko 3 miliona eura.

U okviru IPA poziva prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija, asocijacija je posredovala u uspostavljanju saradnje između Budve i Opštine Lješ, Andrijevice i Opštine Vau Deješ i pomogla u pripremi dva zajednička projekta vrijednosti oko 1,5 miliona eura. Takođe, u okviru IPA poziva prekogranične saradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora sprovela je obuku na radnom mjestu za potrebe Opštine Pljevlja za projekat vrijedan oko 1,3 miliona eura“, navela je Manojlović.

U posebnom fokusu Zajednice je predstojeći IPARD 3 program za ruralnu infrastrukturu vrijednosti 7,9 miliona eura, gdje asocijacija podstiče izradu i reviziju tehničke dokumentacije bez koje se sredstva ne mogu povući. Istovremeno zagovaramo kod resornog ministarstva mogućnost povećanja raspoloživih sredstava do 50 miliona eura, što bi značilo 2 miliona po opštini. „Problem je što je tehnička dokumentacija za razvojne projekte složena i skupa, pa je opštine uglavnom ne mogu finansirati, tim prije što im niko ne može garantovati da će sredstva za koja apliciraju stvarno i dobiti. Stoga se zalažemo za osnivanje posebnog fonda za finansiranje tehničke dokumentacije, analogno fondu za podršku opštinama za prefinansiranje donatorskih projekata koji je ranije ustanovljen zakonom i to upravo zalaganjem Zajednice i koji je višestruko opravdao svoje postojanje“, naglasila je Manojlović.

Podsjetila je i na bespovratnih 1,5 miliona eura koje je Eko fond stavio na raspolaganje opštinama u ovoj godini za projekte zaštite životne sredine i energetske efikasnosti, a na osnovu nedavno potpisanog Sporazuma o saradnji sa Zajednicom.

Posebno je istakla da je Zajednica, po prvi put ove godine, mogla da pomogne svojim članicama direktnim finansiranjem izrade tehničke dokumentacije za infrastrukturne projekte u iznosu od preko 320 hiljada eura. Istovremeno je najavila drugi javni poziv za raspodjelu preostalih 180 hiljada eura u iste svrhe koji će biti objavljen krajem godine.

Paralelno sa ovim mjerama, Zajednica je preduzimala mnoge druge aktivnosti koje indirektno utiču na kapitalni budžet, tj. finansiranje razvojnih projekata opština. „Kazaću da smo sa generalnim sekretarom Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope dogovorili sprovođenje redovne Monitoring misije o primjeni Evropske povelje o lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori. Misija je zakazana za oktobar 2023. god, a predmet pažnje biće upravo način finansiranja opština i konsultacija sa centralnim vlastima u kreiranju javnih politika. „Očekujemo da će izvještaj Kongresa uticati na stabilnije finansije i, uopšte, doprinjeti poboljšanju položaja opština“, navela je Manojlović.

Pomenula je takođe i aktuelni predlog Zajednice za dopunu Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore kojim bi se omogućilo obavezno prisustvo predstavnika opština u radu skupštinskih odbora kada razmatraju materijale od interesa za opštine. Time bi se obezbjedio veći uticaj opština na javne politike u svakoj, a naročito u oblasti finansija. U istom cilju asocijacija priprema i predlog Vladi Crne Gore za obrazovanje stalnog radnog tijela za saradnju sa jedinicama lokalne samouprave, po analogiji sa sličnim tijelom za saradnju sa civilnim sektorom koje je odavno ustanovljeno.

Po pitanju zakonskog okvira od uticaja na prihode opština, Manojlović je ukazala da uvijek ima mjesta za poboljšanje, ali i podsjetila da je Zajednica poslednjih mjeseci podnijela više zakonskih inicijativa i izjašnjenja usmjerenih na izmjene i dopune Zakona o finansiranju lokalne samouprave, Zakona o reprogramu poreskih potraživanja, Zakona o poreskoj administraciji, Zakona o planiranju prostora, Zakona o izgradnji objekata i Zakona o legalizaciji bespravno izgrađenih objekata. „Posebno ću naglasiti inicijativu vezanu za Zakon o porezu na nepokretnosti u dijelu gorućeg problema troškova upravnog postupka koje u organizovanim akcijama naplaćuju određene advokatske kancelarije i advokati. Naime, prema podacima koje smo do sada dobili od samo 9 opština, za poslednjih nekoliko godina po ovom osnovu je iz njihovog bužeta isplaćeno više od 2 miliona eura, što alarmira na hitnu akciju. Poseban problem su troškovi postupka slobodnog pristupa informacijama koji se takođe mjere u stotinama hiljada eura kojim ćemo se ozbiljno pozabaviti u saradnji sa civilnim sektorom. Inicirali smo i izmjene Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru koji je od direktnog uticaja na kvalitet obavljanja poslova opštine. Sve navedene inicijative ponovo ćemo dostaviti u proceduru čim se steknu uslovi“, rekla je Manojlović.

Na panelu je takođe najavljeno i finansiranje izrade studije izvodljivosti povezivanja zdravstvenog, eko, ruralnog turizma, organske poljoprivredne proizvodnje i zdravih stilova života na selima i katunima, kao izvanredne razvojne šanse svih opština kojim bi se njihov marketing brend podigao na novi 'BIO & EKO' nivo.

Manojlović je upoznala prisutne i sa potrebom razvoja ljudskih resursa u opštinama te sa početkom realizacije sopstvenog sistema obuka specifičnih za opštine u koji su, osim lokalnih službenika i namještenika, uključeni i zaposleni u privrednim društvima i ustanovama opštine i odbornici u skupštini opštine.

„Samo zajedničkim djelovanjem centralnih i lokalnih vlasti, uz obezbjeđenje podrške međunarodnih organizacija i tijela, opštine se mogu finansijski osnažiti i pripremiti za obaveze koje proizilaze iz procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji“, zaključila je Manojlović.

28. jul 2023. godine

Ažurirani Popis nadležnosti i poslova lokalne samouprave

Popis nadležnosti i poslova lokalne samouprave predstavlja pregled ustavne i zakonske regulative kojom se utvrđuju prava i obaveze lokalne samouprave.

Ovaj dokument sadrži:

- ustavna određenja kojima se utvrđuje pravo na lokalnu samoupravu;
- pregled nadležnosti i poslova lokalne samouprave utvrđenih u matičnom Zakonu o lokalnoj samoupravi („Sl.list CG“, br. 2/18, 34/19 i 38/20);
- pregled nadležnosti i poslova lokalne samouprave u pojedinim upravnim oblastima po materijalnim propisima.

Cilj ovog dokumenta je da se na jednom mjestu nađu sve norme kojima se utvrđuju prava i obaveze lokalne samouprave. Upravo zbog tog razloga, Popis nadležnosti lokalne samouprave nije konačan dokument, već se redovno ažurira u skladu sa izmjenama i dopunama odnosno donošenjem novih zakonskih propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu, a može se pronaći na sajtu Zajednice.

02. avgust 2023. godine

Praktični vodič za pisanje projekata za lokalne samouprave Jugoistočne Evrope

Naši Vanja Starovlah, pomoćnica Generalne sekretarke Zajednice za međunarodnu saradnju i evropske integracije i Darko Mrvaljević, sekretar Odbora za evropske integracije i međunarodnu saradnju, autori su Praktičnog vodiča za pisanje projekata za lokalne samouprave Jugoistočne Evrope, u izdanju NALAS-a – Mreže asocijacija lokalnih vlasti jugoistočne Evrope.

Priručnik je namijenjen zaposlenim u lokalnim samoupravama koji žele da unaprijede svoje kapacitete za apsorpciju EU projekata. Pomoći će im da nauče da identifikuju mogućnosti finansiranja, u pripremi projekata, implementaciji i izveštavanju, ali prije svega, dobiće praktične, primjenljive savjete koje će moći da koriste u svakodnevnom radu sa EU projektima.

„Ovim Vodičem podstičemo lokalne samouprave jugoistočne Evrope, da budu hrabre i kreativne, da iniciraju i kreiraju rješenja. Budite svjesni svog značaja u stvaranju novih vrijednosti, korišćenju dostupnih mogućnosti i postizanju nekih izvanrednih rezultata. Srećno!“ – poruka je izdavača.

Priručnik se može naći na web-sajtu Zajednice.

21. avgust 2023. godine

Troškove postupka oporezivanja da plaćaju oni koji su ih skrivili

„Vlasnici nepokretnosti u Crnoj Gori obavezaće se da plate troškove poreskog postupka ako su propustili da u roku podnesu poresku prijavu za porez na nepokretnosti ili da izvrše druge zakonske obaveze, čime su direktno doprinijeli pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju u rješenju na koje su se žalili“, piše u inicijativi Zajednice opština za dopunu Zakona o porezu na nepokretnosti. Zajednica će inicijativu kojom predlaže drugačije uređivanje troškova postupka uputiti resornom ministarstvu čim se za to steknu uslovi.

Devet crnogorskih opština isplatilo je preko dva miliona eura određenoj grupi advokata i advokatskih kancelarija za troškove postupka oporezivanja nepokretnosti, što je podatak koji izaziva ozbiljnu zabrinutost, kazali su iz Zajednice.

„Zajednica ne dovodi u pitanje pravo poreskog obveznika na žalbu i na zastupanje od strane kvalifikovanog punomoćnika, ali se zakonom mora zabraniti da iz neprava crpi pravo, tj. da iz budžeta opštine naplati troškove postupka koje je skrivio nepodnošenjem poreske prijave, odnosno prekršajem za koji je zapriječena novčana kazna u maksimalnom iznosu od 2 hiljade eura za fizička lica i 20 hiljada eura za pravna. Govorimo o jednom od univerzalnih pravnih principa koji datira iz Rimskog prava i koji je svojevremeno Valtazar Bogišić formulisao tako da „niko svoje pravo koristiti ne može tek drugome na štetu ili dosadu“. Plaćanje troškova postupka počinocima prekršaja zbog koga su ti troškovi i nastali svakako predstavlja i štetu i besmislicu“, kaže Manojlović. Iz Zajednice navode da su podaci iz javnih registara i evidencija koji se, pored poreske prijave, koriste za utvrđivanje poreza, vrlo često nepouzdati ili ih uopšte nema, a da u roku propisanom za donošenje rješenja (do 30. aprila tekuće godine), poreski organ ne može obezbediti učešće stranke koja bi dala tačne podatke. Sa druge strane, kako kažu iz Zajednice, propisi vezani za ispravku podataka iz javnih registara su takvi da će im svako pristupiti samo ako ima lični interes, pošto ispravke koštaju i vremena i novca. Tako se zapravo tek u žalbi iznosi i dokazuje drugačije činjenično stanje na osnovu koga poreski organ mora umanjiti prvobitno utvrđeni iznos, što je osnov za naplatu troškova postupka po Advokatskoj tarifi.

Apsurdno je to što ove troškove uzrokuju upravo oni poreski obveznici koji ne podnesu poresku prijavu ili ne obavijeste organ o promjenama koje utiču na oporezivanje a zatim, preko advokata, izjavljuju žalbe zbog grešaka u rješenju koje su upravo zato i nastale. Ovu priliku, naravno, koriste da traže troškove postupka, kojih uopšte ne bi ni bilo da žalbu podnesu sami, bez angažovanja advokata.

29. avgust 2023. godine

U kapitalnom budžetu treba prepoznati značaj projektne dokumentacije

Investiranje u projektnu dokumentaciju za krupne razvojne projekte dostupno je samo manjem broju opština, pa je veoma važno stvoriti pogodnije uslove za njeno finansiranje iz kapitalnog budžeta države. Ako opština ima idejni i revidovani glavni projekat, povećavaju joj se šanse za povlačenje bespovratnih sredstava iz EU i drugih fondova za izgradnju velikih infrastrukturnih objekata koje bi, inače, teško mogla finansirati iz drugih izvora.

Opštine i sada mogu predložiti da se njihova projektna dokumentacija finansira iz kapitalnog budžeta države jer je to jasno propisano Vladinom odlukom o načinu izrade kapitalnog budžeta i kriterijumima za izbor kapitalnih projekata. Problem je u tome što je revidovani glavni projekat tom odlukom istovremeno propisan i kao kriterijum za vrednovanje. U suštini to znači da opština koja je predložila finansiranje revidovanog glavnog projekta, primjenom kriterijuma postojanja i revizije glavnog projekta u startu dobija 6 bodova manje u odnosu na predloge za izgradnju objekata koji ga već imaju. Tako se u suštini favorizuje izgradnja, dok je projektovanje u drugom planu. Taj pristup bi trebalo djelimično korigovati radi stvaranja preduslova za apsorpciju EU i drugih fondova, a naročito predstojećeg IPARD 3 fonda koji će biti raspoloživ krajem sledeće godine. On je opštinama posebno značajan jer otvara mogućnost realizacije krupnih infrastrukturnih projekata na seoskom području koji mogu imati pozitivan lančani efekat na razvoj poljoprivrede, ruralnog, zdravstvenog i eko turizma, što je jedan od razvojnih ciljeva svih opština. Zato će Zajednica novoj 44. Vladi tražiti da prilagodi politiku izrade kapitalnog budžeta na način koji će finansiranje projektne dokumentacije učiniti mnogo izvjesnijim.

Potrebno je utvrditi određeni procenat izdvajanja iz kapitalnog budžeta koji će biti namjenjen isključivo za finansiranje lokalnih idejnih i glavnih projekata i njihove revizije. Takođe, treba eliminisati kriterijum postojanja i revizije glavnog projekta kada se vrši njihovo vrednovanje. Osim toga, veoma je važno dati opštinama rok da dopune ili isprave podatke u svojim predlozima da ne bi bili odbijeni iz formalnih razloga, ali i omogućiti prisustvo sjednicama Komisije na kojima se oni vrednuju.

Očekujemo da će nova 44. Vlada usvojiti naše predloge po ovom i drugim pitanjima i tako poslati snažnu poruku podrške lokalnim vlastima, na šta je uostalom obavezuje i Evropska povelja o lokalnoj samoupravi.

01. septembar 2023. godine

Treba nam pravna sigurnost i održiva rješenja za razvoj

Opštine imaju jasnu viziju razvoja zasnovanu na održivom korišćenju svih svojih resursa koji su veoma raznovrsni i veoma izdašni. Tu viziju, za koju imaju i volje i entuzijazma, ne mogu ostvariti bez kvalitetnog zakonskog okvira koji stimulise lokalni razvoj. Suprotno vodi u stagnaciju i regresiju. Zato se u procesu donošenja zakona mora čuti njihova riječ, odnosno obezbjediti njihovo učešće. Sve drugo su oktroisani zakoni koji su suprotni tekovinama EU pa mogu završiti sa ocjenom da nisu saglasni sa Ustavom ili njihovim neproglašavanjem od strane predsjednika države. U proteklom periodu Zajednica je imala više ozbiljnih povoda da primjeni ove mehanizme ali im nije pribjegavala u želji da izgradi odnose sa centralnim vlastima na međusobnom povjerenju, saradnji, zaštiti javnog i interesa lokalnog stanovništva i otvorenosti za lokalne inicijative. Nastojaćemo da takvu saradnju uspostavimo i sa 44. Vladom. Vjerujemo da je to moguće kroz posebno radno tijelo koje će analizirati nacрте i predloge zakonskih, podzakonskih akata, kao i druge materijale od uticaja na lokalne samouprave, davati predloge, mišljenja i preporuke i tako doprinijeti njihovom kvalitetu i djelotvornosti. Ovo radno tijelo bilo bi sastavljeno od predstavnika ministarstava, opština i civilnog sektora koji se bave lokalnom samoupravom.

Osnivanjem takvog radnog tijela i njegovom suštinskom podrškom u donošenju ključnih propisa, opštine bi bez dileme doživjele ekspanziju za svega nekoliko godina. Očekujemo da će buduća Vlada usvojiti našu inicijativu i da će, u okviru ovog radnog tijela, uspostaviti redovnu, funkcionalnu saradnju sa predsjednicima opština, čime će pokazati snažno opredjeljenje ka bržem lokalnom razvoju i boljem životnom standardu građana.

13. septembar 2023. godine

Jača podrška opštinama za pružanje usluga socijalne zaštite

Rješavanje socijalnih pitanja i izazova migracije na lokalnom nivou bili su tema sastanka predstavnika asocijacija opština Jugoistočne Evrope održanog u Mavrovu, od 11. do 13. septembra 2023. godine, u organizaciji Mreže udruženja lokalnih vlasti jugoistočne Evrope – NALAS. Jačanjem pregovaračkih kapaciteta Zajednice, opštine mogu očekivati jači uticaj na donošenje zakonskih i podzakonskih akata kojima se utvrđuju nadležnosti opština.

Radna grupa ima zadatak da podrži inicijativu za socijalno uključivanje ranjivih grupa širom regiona. Osnažiće se i kapaciteti asocijacija lokalnih samouprava za razvoj i implementaciju politika i praksi koje promovišu socijalno i ekonomsko uključivanje ranjivih grupa na lokalnom nivou, u skladu sa osnovnim principom Agende 2030: „Da niko ne bude isključen“.

Očekuje se da Zajednica kroz rad Radne grupe dobije Mapu puta i preporuke za postavljanje tema iz oblasti socijalne politike u sami vrh prioriteta lokalnih vlasti ali i Vlade Crne Gore. Sveobuhvatnije uključivanje pripadnika ranjivih grupa u društvo mora biti više podržano od strane centralne vlasti ali i donosioca odluka na lokalnom nivou. Zajednica će nastojati da kroz izmjene zakonskih rješenja obezbijedi veću podršku države za pružanje i razvoj novih usluga socijalne i dječije zaštite na lokalnom nivou.

NALAS dokument sa preporukama o socijalnoj inkluziji sadržaće primjere dobre prakse o različitim pristupima vođenja socijalne politike koje sprovode lokalne samouprave u regionu Jugoistočne Evrope.

Osim toga, Radna grupa će doprinijeti realizaciji NALAS projekta „Regionalna saradnja za bolju socijalnu inkluziju na lokalnom nivou“, koji se odnosi na određene asocijacije lokalnih samouprava sa Zapadnog Balkana.

Sastanak je okupio oko 30 učesnika koji su predstavljali asocijacije lokalnih samouprava koje su članice NALAS-a, NALAS-a i GIZ-a, a Zajednicu opština Crne Gore predstavljala je Ivana Nedović, sekretarka Odbora za društvene djelatnosti.

28. septembar 2023. godine

Kako unaprijediti opštinske službe po mjeri građana? – Slučaj Bratislave

Studijska posjeta gradu Bratislavi i njenim javnim službama za opštine i njihove asocijacije sa zapadnog Balkana organizovana je od strane UNDP-a, uz podršku programa Javne i privatne finansije za razvoj i Gradskog eksperimentalnog fonda, u periodu od 24-28. septembra 2023. godine. Crnogorsku delegaciju su činili predstavnici Glavnog grada, Opštine Pljevlja i Zajednice opština Crne Gore.

Bratislava je grad koji je, u periodu komunizma, izgubio svoju prepoznatljivost, kada je značajni dio starog grada „nestao“. Od plišane revolucije 1998. godine, Bratislava je značano obnovljena i revitalizovana, ali poslednjih 10-ak godina grad se ubrzano razvija. Pošto se grade potpuno novi gradovi, pritisak na infrastrukturu je postao preveliki i moralo se pristupiti modernizaciji javnih usluga.

U poslednjih 5 godina, uprava grada je prošla kroz velike promjene. Matuš Valo, gradonačelnik Bratislave, relativno mlad arhitekta i urbani planer sa poznavanjem funkcionisanja gradova poput Londona, Njujorka i Beča, uveo je značajne promjene u načinu upravljanja javnim službama.

Da bi unaprijedio poslovanje i efikasnost rada 40-ak gradskih službi (javnih institucija, privrednih društava, neprofitnih organizacija, u vlasništvu grada i sl.) uspostavio je u svom kabinetu posebnu kancelariju koja je zadužena da kontinuirano vrši nadzor nad tim službama. Nakon prve analize rada javnih službi utvrđeno je da 30% sredstava za rad službi odlazi unutrašnje finansije, javne nabavke, IT usluge, pravne usluge i sl. U cilju racionalizacije tih troškova, odlučeno je da se te usluge centralizuju, uspostavljanjem Servisnog centra Bratislave, a da javne službe fokusiraju svoj rad na operativne poslove, zbog kojih su i osnovane.

Jedna od najuspješnijih službi jeste OLO – preduzeće za odvoz i tretman otpada. Sistem sakupljanja otpada zasniva se na principu njegovog odvajanja na izvoru nastanka, tj. od strane samih građana. Posebno se izdvajaju: papir, staklo, limenke i PET ambalaža, a najnovija uvedena frakcija je odvajanje otpada od hrane u posebne kese za kompostiranje. Značajna razlika u odnosu na naš sistem je da OLO pruža usluge isključivo građanima, a da privredna društva i druga pravna lica moraju biti dio sistema proširene odgovornosti proizvođača otpada koji su uspostavljeni u privatnoj inicijativi na tržišnim principima.

U cilju uvođenja paradigme cirkularne energije i principa nulte tolerancije na otpad, preduzeće za odvoz i tretman otpada je osnovalo, neprofitnu organizaciju KOLO kod koje građani mogu odložiti stvari koje im nijesu više potrebne, a još uvijek imaju upotrebnu vrijednost. Te stvari se od građana uzimaju kao donacija i dalje se „prodaju“ po izuzetno niskim cijenama, koje treba samo da pokriju troškove funkcionisanja organizacije.

U okviru preduzeća za odvoz i tretman otpada funkcioniše ZEVO – postrojenje za energetska obradu otpada. Na toj lokaciji i ranije je postojala spalionica otpada koja datira iz 70-tih godina prošlog vijeka. Nakon napuštanja koncepta spaljivanja otpada od strane Evropske unije, ova spalionica je transformisana u postrojenje za energetska obradu otpada, koji danas na osnovu otpada koji više ne može da se ponovo upotrebi ili reciklira, proizvodi toplotnu energiju za grijanje Bratislave i električnu energiju. Obje energije plasiraju se na tržištu što je preduzeću za odvoz i tretman otpada omogućilo da ima suficit od 10-ak miliona EUR-a, koji će biti prenijet u budžet grada, kao vlasnika preduzeća.

U cilju digitalne transformacije Bratislave uspostavljen je tim za inovacione i digitalne servise, koji pored IT podrške koju pruža administraciji Bratislave, služi i kao inovacioni hub koji testira tehnološke inovacije koji se koriste u pružanju usluga opštinskih službi.

U oblasti e-finansija, uspostavili su elektronski sistem plaćanja svih opštinskih prihoda. Kako bi povećali udio e-plaćanja, na zahtjev Bratislave, izvršene su zakonske izmjene, koje su omogućile da se način identifikacije lica koja vrši plaćanje pojednostavi. Na osnovu toga, Bratislava je uspostavila svoju e-Ličnu kartu, koja se dobija popunjavanjem obrasca bez potrebe naprednog digitalnog potpisa, koja je do tada bila obavezna.

Donošenje strateškog plana i generalnog prostornog plana je u nadležnosti Gradskog instituta (Metropolitan Institute of Bratislava), čiji predstavnici su predstavili Smjernice koje se rade kao prilozi Generalnog plana, a u cilju očuvanja vizuelnog identiteta i prepoznatljivosti Bratislave. Smjernice se odnose na materijalizaciju pločnika, cesta, vizuelizaciju biciklističkih staza, formiranje blokova, gradskog zelenila i dr. Smjernice su obavezne za grad prilikom izgradnje javne infrastrukture. Iako iste nijesu obavezne za investitore, uočeno je da se ipak koriste i prilikom realizacije privatnih investicija.

DPB je preduzeće koje je zaduženo za organizovanje gradskog prevoza. U cilju obezbjeđenja priuštivosti usluga za građane, grad dotira rad preduzeća sa 75% od ukupnih prihoda potrebnih za njegovo funkcionisanje. Preduzeće ima dugu tradiciju. Počeo je sa radom krajem XIX vijeka. Današnji vozni park čine najmoderniji trolejbusi, hibridni trolejbusi na točkovima i autobusi. U cilju prepoznatljivosti i brendiranja javnog saobraćaja, svi imaju jedinstven vizuelni identitet, o čemu se posebno vodi računa prilikom njihove nabavke. Pored gradskog prevoza, u regionu Bratislave, funkcioniše i međumjesni i međugradski prevoz koje pružaju privatne kompanije. Da bi se korisnicima olakšala mobilnost, na osnovu sporazuma sa gradskom i državnim upravom, uspostavljen je kontrolor, koji je omogućio korisnicima da sa jednom kartom koriste sve vrste dostupnog prevoza na teritoriji regiona. Zadatak kontrolora je da vrši preraspodjelu sredstava koja se sakupe od takvih karata.

U poslednje vrijeme, uz podršku strukturnih fondova EU, a u cilju smanjenja upotrebe fosilnih goriva, preduzeće obnavlja vozni park sa električnim vozilima.

U samom gradu nijesu učestale saobraćajne gužve. To je rezultat pouzdanog javnog saobraćaja, ali i drugih mjera koje grad i njegove službe sprovode. Posebno su se korisnim pokazale dvije mjere. Uvođenjem posebnih traka za javni saobraćaj i regulisanje raskrsnica koje prvenstvo daju vozilima javnog saobraćaja uticao je na pouzdanost i tačnost u pružanju usluge, što je dovelo do povećanja zadovoljstva a samim tim i na popularizaciju javnog prevoza. Dodatno, uz GPS pozicioniranje vozila, postavljane su e-informativne table na svim stajalištima na kojima se pored linija koje tu staju nalazi i tačno vrijeme za koliko vozilo stiže. Način kupovine karte je pojednostavljen. Može se kupiti na platomatima u blizini stajališta uz upotrebnu metalnog novca ili platnih kartica, dok se karta može kupiti i u samom vozilu upotrebom platne kartice.

28. septembar 2023. godine

Spremnost Regiona Veneto da podrži EU integracije u opštinama

Delegacija Zajednice opština Crne Gore boravila je u višednevnoj radnoj posjeti Regionu Veneto na poziv predsjednika Skupštine Regiona Veneto Roberta Ćambetija. Delegacija u sastavu Dušan Raičević-predsjednik Opštine Bar, Željko Komnenović-predsjednik Opštine Tivat, Petar Smolović-predsjednik Opštine Bijelo Polje, Vladimir Martinović-predsjednik Opštine Kolašin i Darko Mrvaljević-sekretar Odbora za EU integracije Zajednice opština upoznala se sa načinom rada administracije Regiona Veneto, sa naglaskom na odnose sa institucijama Evropske unije.

Tokom radne posjete, predsjednik Regiona Veneto Roberto Ćambeti je istakao značaj direktne saradnje lokalnih vlasti u Crnoj Gori sa kolegama iz EU. Podržavajući put Crne Gore ka punopravnom članstvu u EU, ukazao je na šanse i mogućnosti koje taj proces pruža opštinama, ali i buduće obaveze u realizaciji evropskih javnih politika u lokalnim zajednicama. Posebno je naglasio institucionalnu saradnju koja se realizuje kroz Zajednički savjetodavni odbor Komiteta regiona EU i Zajednice opština Crne Gore, gdje se redovno razmjenjuju iskustva u različitim oblastima. Naglasio je da je korišćenje raspoloživih instrumenata tehničke podrške EU dalo izuzetne rezultate u unapređenju kapaciteta lokalnih administracija i da je Region Veneto zainteresovan da pruži podršku opštinama u Crnoj Gori kako bi izgrađivali svoje kapacitete za implementaciju evropskih vrijednosti i standarda u svojim sredinama.

Predsjednici opština su istakli zadovoljstvo prilikom da se direktno upoznaju sa značajnim razvojnim inicijativama i projektima Regiona Veneto. Znanje i iskustvo kolega iz Veneta je značajno za opštine u Crnoj Gori, kako bi se na adekvatan način pripremile za evropske integracije, ali i unaprijedile kapacitete za korišćenje dostupnih EU fondova. Posebno je značajno predstavljanje rada Regiona Veneto u implementaciji EU fondova u oblastima regionalnog i lokalnog razvoja, poljoprivrede i ruralnog razvoja. Ističući nepodijeljenu posvećenost lokalnih vlasti u Crnoj Gori da se proces EU integracija ubrza, te da što prije budu u mogućnosti da koriste sve razvojne fondove koje su na raspolaganju opštinama u zemljama članicama, dogovoreno je da sledeća sjednica Zajedničkog savjetodavnog odbora održi u Kolašinu. U domenu konkretne saradnje, razgovarano je o aktuelnim EU fondovima i saradnji opština iz Crne Gore i Regiona Veneto, te o mogućnostima zajedničkog apliciranja i realizacije projekata u oblastima od zajedničkog interesa.

Na kraju posjete, zajednički je konstatovano da se proevropski put Crne Gore mora održati

03. oktobar 2023. godine

Proces decentralizacije pod lupom Savjeta Evrope

Članovi monitoring misije Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope (Kongres) održali su sastanak sa rukovodstvom Zajednice opština Crne Gore i članovima delegacije Crne Gore u Kongresu. Na sastanku se razgovaralo o stanju i procesu decentralizacije u Crnoj Gori, realizaciji preporuka Kongresa iz 2015. godine, kao i o procesu konsultacija sa opštinama u donošenju propisa i strateških dokumenata. Posebna pažnja je posvećena finansiranju lokalne samouprave, naročito u pogledu zakonskog ukidanja ili umanjenja prihoda bez odgovarajuće nadoknade i uticaju zakonskih rješenja na prihode lokalnih uprava.

Članovi monitoring misije Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope (Kongres) boravili su u Crnoj Gori od 3. do 5. oktobra, u cilju praćenja obaveza koje je preuzela Crna Gora, kao država članica Savjeta Evrope, potpisivanjem i ratifikacijom Evropske povelje o lokalnoj samoupravi.

Pored sastanka sa predstavnicima Zajednice, članovi monitoring misije su održali sastanke sa jednim brojem lokalnih samouprava, nadležnim ministarstvima, predstavnicima Skupštine Crne Gore i drugim crnogorskim institucijama.

Nakon posjete, delegacija Kongresa će pripremiti izvještaj i preporuke o praćenju primjene Evropske povelje o lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori, u periodu nakon 2015. godine. Nacrt preporuka će biti podnjet na usvajanje na jednoj od narednih sjednica Kongresa.

06. oktobar 2023. godine

Međunarodna konferencija o vodama – Crna Gora

Međunarodna Konferencija o vodama – Crna Gora održala se po četvrti put u Budvi, u organizaciji Zajednice opština Crne Gore i Udruženja vodovoda Crne Gore, 3-5. oktobra.

Konferencija se bavi najaktuelnijim temama u oblasti vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda, ne samo u našoj zemlji, već i u regionu i šire. O njima su diskutovali domaći i međunarodni eksperti koji su svojim učešćem doprinijeli kvalitetnoj razmjeni iskustava i najboljih praksi u ovom sektoru.

Otvarajući Konferenciju, generalna sekretarka Zajednice opština, Mišela Manojlović, ukazala je na značaj organizovanja ovog tradicionalnog događaja i na važnost aktivnog učešća svih aktera iz sektora voda. „Vjerujem da će ova konferencija podstaći zajedničko djelovanje i doprinijeti efikasnijem unapređenju stanja u ovoj oblasti u Crnoj Gori, a sa ciljem kvalitetnijeg života naših građana”, poručila je Manojlović.

Milan Bulatović, predsjednik Udruženja vodovoda Crne Gore, naveo je da u okolnostima koje se dešavaju na globalnom nivou, koje predstavljaju sve veći izazov pristupa sigurnoj i čistoj vodi, kao osnovnom ljudskom pravu, imamo sreću da živimo u zemlji koja ne osjeća takve posledice, ali i naglasio da ovoj oblasti ipak treba posvetiti posebnu pažnju. Na njenom unapređenju će Udruženje i u narednom periodu posvećeno raditi, u saradnji, ne samo sa partnerskom asocijacijom, odnosno Zajednicom opština Crne Gore i sa svim zainteresovanim stranama, kako iz Crne Gore, tako i regiona i šire, zaključio je Bulatović.

Ispred Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Kemal Grbović, je na otvaranju konferencije istakao važnost organizovanja jednog ovakvog događaja, akcentujući pritom njen međunarodni karakter i mogućnost korištenja iskustava iz regiona, kao i značaj profesionalnog razvoja kada je sektor voda u pitanju.

Ovaj događaj bio je izuzetna prilika da se diskutuje o ključnim problemima u oblasti voda i mogućnostima za njihovo prevazilaženje, a otvoren je sesijom o uticaju inflatornih tokova na globalnom nivou na održivost pružalaca vodnih usluga. Bilo je riječi i o mogućnostima upravljanja muljem i cirkularnoj ekonomiji, uticaju klimatskih promjena, kao i regionalnoj saradnji i značaju jačanja kapaciteta. Na konferenciji se ukazalo na neophodnost postojanja „zrelih“ projekta, kao preduslova za povlačenje sredstava iz različitih fondova. Konferencija je zaključena sesijom koja se odnosi na smanjenje gubitaka vode, budući da je posljednjim izmjenama Okvirne direktive o vodama koja se direktno tiče vodosnabdijevanja i upravljanjem neprihodovanom vodom definisana obaveza operatora, da gubitke svedu na nivo ispod 25% kako bi se izbjegle sankcije.

07. oktobar 2023. godine

Rumunsko iskustvo u reformama dragocjeno za crnogorske opštine

Na poziv Asocijacije gradskih menadžera Rumunije, Delegacija Zajednice opština boravila je u studijskoj posjeti Rumuniji u periodu od 03. do 07. oktobra ove godine, sa ciljem zaokruživanja ideje povezivanja i saradnje gradskih menadžera iz Crne Gore sa kolegama iz regiona i šire. Konkretniji rezultati ove saradnje bi se mogli postići uspostavljanjem asocijacije gradskih menadžera u Crnoj Gori, kao kredibilnog partnera ovakvim asocijacijama iz zemalja EU.

Tokom posjete Bukureštu delegacija se sastala sa gradonačelnikom Sektora 2 Bukurešta, g.dinom Radu Mihaiu i njegovim saradnicima. Način tretiranja otpada u tom dijelu grada je primjer dobre prakse koji su predstavnici Sektora 2 prezentovali tokom sastanka. Kako su dio EU inicijative da grad bude „klimatski neutralan“ do 2030. godine, punu pažnju posvećuju aktivnostima usmjerenim ka tom cilju pa su obezbijedili EU projekat u vrijednosti od oko 20 mil. € za upravljanje otpadom. Tom prilikom predstavili su dobru praksu u selekciji otpada u domaćinstvima u dvije frakcije i prikupljanje tako selektovanog otpada „od vrata do vrata“. Zaključeno je da je timski rad ključ uspjeha rada opštinskog menadžera i efikasne implementacije EU fondova, naglašavajući značajnu podršku asocijacije gradskih menadžera. Delegacija se sastala i sa gradskim menadžerom Sektora 6 Bukurešta, Paulom Moldovanom, koji je podijelio dobru praksu uspješnog povlačenja sredstva iz EU fondova, zahvaljujući kojima su duplirali godišnji gradski budžet ovog sektora. Iza ovih rezultata stoji dobra organizacija, koju čine dva odsjeka – za EU fondove i odsjek za investicije. Odsjek za EU fondove okuplja 30 zaposlenih, a zakonskim riješenjem su obezbijedili i motivaciju za rad u javnoj upravi kroz povišicu u iznosu do 50% zarade na mjesečnom nivou. Kako bi efikasno sprovodili sve projekte, duplirali su broj zaposlenih koji rade na implementaciji EU projekata.

Trenutno sprovode oko 60 projekata, a među njima je dio URBACT programa: „rad na daljinu i digitalni nomadi“. Takođe, sprovede i projekte koji su usmjereni na digitalizaciju i pametne gradove, a trenutno najveći je ozelenjavanje gradskih površina i izgradnja parka na površini od 16 ha u iznosu od oko 30 mil. €, koji će se najvećim dijelom finansirati iz EU fondova. I članovi

Delegacije Zajednice opština su podijeli svoja iskustva u sprovođenju EU projekata i izrazili spremnost za saradnju i zajedničko apliciranje za finansiranje projekata iz EU fondova.

Na međunarodnoj konferenciji na temu: „Euro-atlanski put: izazovi, mogućnosti i najbolje prakse“, održanoj 05. oktobra u Konstanci, u ime Delegacije Zajednice opština, govorio je Arslan Hajdinaga, savjetnik u kabinetu predsjednika opštine Ulcinj i član mreže opštinskih projekt menadžera. On je istakao značaj i ulogu Zajednice opština u jačanju kapaciteta lokalnih samoupava u Crnoj Gori za pripremu i implementaciju projekata kroz konkretne obuke i mentoring. Naglasio je i značaj Rivolving fonda za predfinansiranje opštinskih projekta iz EU fondova koji je uspostavljen na inicijativu i zalaganje Zajednice opština. Sa konferencije je poručeno da su lokalne samouprave glavni akteri u EU reformama i najviše mogu doprinijeti integraciji Crne Gore u Evropsku uniju.

Na konferenciji je upriličeno i svečano potpisivanje sporazuma o saradnji dva lučka grada iz Crne Gore i Rumunije – Bara i Kostance.

Tokom posjete Delegacije Zajednice opština fabrici „Urbio“ u Moreni, zaključeno je da je potrebno podstaći opštine da koriste pametnu rasvjetu u kontekstu pametnog grada, kako bi ostvarili značajne uštede električne energije i smanjili troškove, a time i doprinijeli zaštiti životne sredine. Riječ je o rasvjeti koja se aktivira onda kada ima potrebe i u skladu sa vremenskim prilikama. Predstavnici fabrike „Urbio“ su najavili da će uraditi studiju izvodljivosti za uspostavljanje pametne rasvjete za teritoriju Glavnog grada Podgorica i opština Pljevlja i Bar, uz mogućnost donacije pametne rasvjete u po jednoj ulici u ovim lokalnim samoupravama.

Delegaciju Zajednice opština činili su: dr Dario Vraneš, predsjednik Opštine Pljevlja, Ljiljana Đonović, menadžerka Opštine Pljevlja, Sveto Mitrović, direktor IT centra Opštine Berane, Srđan Jovanovski, šef IT službe Opštine Bar, Nina Perunović, savjetnica za ekonomska pitanja u Glavnom gradu Podgorica, Arslan Hajdinaga, savjetnik u kabinetu predsjednika Opštine Ulcinj i Ivana Nedović, sekretarka Odbora za društvene djelatnosti Zajednice opština.

11. oktobar 2023. godine

Potrebna jača podrška državne i lokalnih vlasti za društvenu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori

Predstavnici Ministarstva ljudskih i manjinskih prava i Kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici posjetili su Zajednicu opština Crne Gore 11. oktobra 2023.

„Kroz jaču međuresornu saradnju i saradnju sa predstavnicima civilnog društva, neophodno je planirati i realizovati održive mjere za unapređenje društvenog položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori“, poručeno je sa sastanka Generalne sekretarke Mišele Manojlović i načelnika Odjeljenja za unapređenje i zaštitu prava Roma i Egipćana u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava Sokolja Begenaja.

Kako je u toku implementacija II faze Programa ROMACTED u kojoj učestvuje sedam lokalnih samouprava i to Bar, Berane, Bijelo Polje, Herceg Novi, Nikšić, Tivat i Ulcinj, predstojeće projektne aktivnosti je predstavila programska službenica iz Programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici.

Cilj Programa je da se osnaže pripadnici romske populacije da aktivnije učestvuju u procesima donošenja odluka na lokalnom nivou, kao i da se ojačaju kapaciteti lokalnih samouprava u radu na inkluziji Roma.

Trenutno se radi na pripremi Smjernica za izradu lokalnih akcionih planova za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana, koje će poslužiti kao pomoć opštinama da donesu svoje lokalne akcione planove.

Takođe, budžetiranje odgovorno prema Romima i Egipćanima na lokalnom nivou je pitanje koje će se promovisati kroz programske aktivnosti i obuke na ovu temu namijenjene za lokalne službenike.

Uspostavljanje mehanizma za objedinjeno izvještavanje o spovedenim nacionalnim i lokalnim akcionim planovima, uključujući i izvještaje nevladinih organizacija, kao i zajedničko apliciranje ministarstva i opština, uz podršku Zajednice opština, za finansiranje projekata iz EU fondova u cilju unapređenja položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori, neki su od prioriteta buduće saradnje.

12. oktobar 2023. godine

Model Odluke o subvencioniranju ranjivih kategorija korisnika komunalnih usluga individualne komunalne potrošnje i linija javnog prevoza putnika u gradskim i prigradskim naseljima

Zajednica opština je pripremila Model Odluke o subvencioniranju ranjivih kategorija korisnika komunalnih usluga individualne komunalne potrošnje i linija javnog prevoza putnika u gradskim i prigradskim naseljima.

Pravo da ostvare subvenciju cijena komunalnih usluga, po Modelu, imaju: lica sa invaliditetom, personalni asistenti lica sa invaliditetom, djeca sa posebnim obrazovnim potrebama, lica u stanju socijalne potrebe, mladi koji su bili djeca bez roditeljskog staranja i penzioneri sa minimalnom penzijom. Model Odluke omogućava i subvencionisanje linija gradskog i prigradskog linijskog saobraćaja, kako bi se stanovništvu koje živi i ruralnim sredinama olakšala dnevna mobilnost.

Pravo na subvenciju se ostvaruje po osnovu zahtjeva kod nadležnog sekretarijata i traje dok traje svojstvo po osnovu kojeg je ostvareno. Sredstva za subvencije obezbjeđuje opština u godišnjem budžetu i na mjesečnom nivou ih uplaćuje pružaocu komunalne usluge.

Model je izrađen u cilju sprovođenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima iz decembra 2022. godine, kojim je propisana mogućnost opštinama subvencioniraju ranjive korisnike komunalnih usluga i linije javnog prevoza putnika u gradskim i prigradskima naseljima.

Zakon o komunalnim djelatnostima je uspostavio tarifnu politiku na principu pokriva punih troškova, kao i obavezu izjednačavanja cijena za fizička i pravna lica. Tako uspostavljene cijene bi značajno uticale na socijalni status najranjivijih kategorija korisnika.

Zajednica je formirala Radnu grupu, sastavljenu od predstavnika opština i komunalnih preduzeća Glavnog grada Podgorica, Prijestonice Cetinje, opština Berane, Bijelo Polje i Mojkovac, kao i stručnjaka u ovoj oblasti, koja je pripremila Model Odluke.

Model Odluke ima za cilj da pomogne da se utvrde smjernice i principi po kojima će jedinice lokalne samouprave urediti ova pitanja, izraditi i donijeti svoje odluke.

12. oktobar 2023. godine

Forum lokalnih samouprava u okviru zelene agende za zapadni Balkan

U Tirani je 12. oktobra održan Forum lokalnih samouprava (LSG Forum) u okviru Zelene agende za Zapadni Balkan koji su organizovali Savjet za regionalnu saradnju (RCC), Mreža asocijacija lokalnih vlasti jugoistočne Evrope (NALAS) i grad Tirana.

Ovaj događaj je označio pokretanje procesa regionalnog dijaloga između lokalnih samouprava i svih relevantnih aktera, s obzirom da lokalne samouprave mogu dati ključni doprinos ispunjavanju ciljeva Zelene agende za Zapadni Balkan.

Na forumu su učestvovali predstavnici većine glavnih gradova Zapadnog Balkana, uključujući i Podgoricu, kao i predstavnici nacionalnih asocijacija lokalnih vlasti, među kojima i predstavnici Zajednice opština Crne Gore i Glavnog grada Podgorice.

Narednog dana, 13. oktobra, je organizovana nacionalna konferencija „Albanske opštine u procesu evropskih integracija“. U okviru ove konferencije, predstavnici Zajednice opština su, u okviru panela „Finansijska pomoć EU za lokalne samouprave i lokalne zajednice – kapaciteti, sistemi i naučene lekcije za podršku opštinama u pristupu finansijskoj pomoći EU“, predstavili funkcionisanje Fonda za podršku opštinama za predfinansiranje donatorskih projekata, kao i druge inicijative i podršku koja Zajednica opština pruža svojim članicama u jačanju njihovih apsorpcionih kapaciteta.

12. oktobar 2023. godine

45. sjednica Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope

U Strazburu, Francuska, 24. do 26. oktobra 2023. godine održana je 45. sjednica Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope. Na sjednici je učestvovala i delegacija Crne Gore koju su činili Petar Smolović, predsjednik Opštine Bijelo Polje i Samir Agović, predsjednik Opštine Petnjica.

Tokom sjednice izabran je novi predsjednik Kongresa kao predsjednici i potpredsjednici Komora lokalnih i regionalnih vlasti, kao radnih tijela Kongresa.

U radnom dijelu sjednice, delegati su raspravljali o monitoring izvještajima o implementaciji Evropske povelje o lokalnoj samoupravi u Estoniji, Irskoj i Slovačkoj Republici, kao i o izvještajima posmatračkih misija na lokalnim izborima u Albaniji i Jerevanu. Dodatno, na agendi je bilo i više rezolucija i izvještaja iz domena rada Kongresa.

Na marginama sjednice, delegacija Crne Gore je imala priliku da se sretne sa generalnim sekretarom Kongresa Metju Morijem, koji je nedavno i boravio u Crnoj Gori. Tim povodom je ukazano da će izvještaj Monitoring misije Kongresa o implementaciji Povelje u Crnoj Gori, što će biti putokaz budućim reformama lokalne samouprave u skladu sa principima Povelje.

28. oktobar 2023. godine

Mediteranski gradovi pozivaju na jaču saradnju u oblasti civilne zaštite

Četrnaesta plenarna sjednica Evro-mediteranske regionalne i lokalne skupštine (ARLEM) održana je 23. i 24. oktobra 2023. godine u Algheru, Italija.

U fokusu 14. sjednice skupštine su bile diskusije o načinama na koje, lokalne vlasti, kroz teritorijanu saradnju, mogu kreirati politike koje se bave multidimenzionalnim izazovima životne sredine. Takođe su razmatrani Izvještaj o potencijalnoj ulozi gradova i regiona u civilnoj zaštiti Mediterana, kao i Izvještaj o urbanom zdravlju i održivoj urbanoj mobilnosti na Mediteranu.

Glavne preporuke koju su dali članovi ARLEM-a odnosile su se na potrebu jače transmediteranske saradnje zasnovane na opštim prioritetima za smanjenje rizika koje su identifikovale Ujedinjene nacije, kao i na sistemu EU za identifikaciju regiona koji zahtevaju ciljne strategije, veću međunarodnu saradnju i povećan pristup resursima. Preporuke su obuhvatile tri inicijative u protekloj godini koje su se odnosile na mapiranje rizika, pripremu odgovora na katastrofe i pružanje tehničke pomoći u oblasti Mediterana.

Članovi ARLEM-a pozvali su nacionalne vlade da uspostave euro-mediteranski pristup smanjenju rizika od katastrofa, kako bi se osiguralo da su svi nivoi vlasti budu bolje pripremljeni za zemljotrese, nestašicu vode, poplave i požare, koje su veoma česte pojave na Mediteranu.

Na sastanku su usvojeni predlozi za promovisanje održivog gradskog saobraćaja. Preporuke se oslanjaju na studije slučaja strategija koje sprovode dvije prestonice Sjeverne Afrike – Rabat u Maroku i Tunis u Tunisu – kao i na trendove unutar Evropske unije. Izvještaj se takođe fokusirao na zdravstvene aspekte transportne politike i zalaganje za prelazak na električna vozila, biciklizam, pješaćenje i druga rešenja za mikromobilnost.

U radu sjednice ARLEM-a učestvovao je Dušan Raičević, predsjednik Opštine Bar, član skupštine ARLEM-a ispred Zajednice opština.

ARLEM je Euro-mediteranska skupština lokalnih i regionalnih vlasti, predstavnika Evropske unije i zemalja Mediterana, koja je osnovana sa ciljem održavanja političkog dijaloga i međuregionalne saradnje zemalja koje se nalaze na Mediteranu.

31. oktobar 2023. godine

Opštine zainteresovane za korišćenje fondova za podršku

Zajednica opština Crne Gore organizovala je 31. oktobra Info dan o Fondu za podršku opštinama ka klimatskom finansiranju. Uz učešće predstavnika svih opština, predstavnici GAP fonda su predstavili osnovne informacije o ovom finansijskom instrumentu, kao i načine i procedure apliciranja za sredstva.

GAP fond pruža podršku u izradi klimatske strategije gradova i analitiku radi procjene klimatskog potencijala planova, strategija i investicionih programa. Takođe, pruža podršku jačanju kapaciteta za niskokarbonski i klimatski otporan urbani razvoj, određivanje prioritetnih ulaganja kao dijela klimatske strategije ili investicionog programa, definisanju koncepta projekta i pripremu predstudija izvodljivosti.

Imajući u vidu značaj kvalitetne pripreme tehničke dokumentacije u realizaciji prioritetnih infrastrukturnih projekata, opštine su upoznate i sa praktičnim primjerima korišćenja sredstava ovog fonda.

17. novembar 2023. godine

Opštine traže Vladi povoljniji pravni ambijent

U petak, 17. novembra, 20 predsjednika opština i 2 gradonačelnika, koji čine Upravni odbor Zajednice opština Crne Gore, jedoglasno su usvojili više zakonskih inicijativa i informacija koje riješavaju neke od suštinskih problema crnogorskih opština. Inicijative će Zajednica uputiti resornim ministarstvima i Vladi Crne Gore.

Lokalni budžet ne smije biti moneta za potkusurivanje centralnih vlasti

Među problemima opština prednjače troškovi postupka oporezivanja nepokretnosti koji poslednjih godina pustoše opštinske kase. Troškove naplaćuju poznate grupe advokata i advokatskih kancelarija u milionskim iznosima koristeći nesavršen pravni okvir i propuste nadležnih državnih organa. Poreska rješenja se poništavaju zbog pogrešnih podataka u katastru nepokretnosti ili centralnom registru stanovništva koje niko ne ispravlja. Krajnju cijenu, kao i uvijek, plaćaju građani.

Uzrok ove pojave nije samo u zakonu koji reguliše porez na nepokretnosti. U pitanju je sistemski problem kome država mora krajnje ozbiljno pristupiti a koji se odnosi i na propise o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, prebivalištu, jedinstvenom matičnom broju građana, planiranju prostora, građenju, legalizaciji objekata, poreskoj administraciji i sl.

Zajednica opština već duže vrijeme ukazuje na razmjere ovog problema i nudi sistemski održivo rješenje kroz uvođenje instituta dopunske poreske prijave. Tu prijavu će poreski obveznici podnositi u svim slučajevima kada nastupe promjene od uticaja na visinu poreza na nepokretnosti kao što su dogadnja ili nadogradnja objekta, promjena broja članova porodice, rekonstrukcija, rušenje objekta, parcelacija, promjena klase zemljišta i sl. Nepodnošenje dopunske prijave biće osnov da poreski obveznik snosi troškove postupka ako je angažovao advokata radi podnošenja žalbe na poresko rješenje. Ako žalbu podnese sam, neće biti troškova postupka, pa ni obaveze njihovog plaćanja.

Ovo rješenje je samo vrh ledenog brijega. Za kvalitetna sistemski rješenja koja će porezima dati apsolutni prioritet predstoje opsežan rad na svim zakonima koji direktno ili indirektno utiču na ovu oblast ali i preduzimanje mjera na njihovoj doslednoj primjeni, prvenstveno od strane državnih, ali i lokalnih organa.

Zakon o Vladi da reguliše saradnju sa opštinama

Pravo na lokalnu samoupravu je ustavna kategorija koja se mora razraditi Zakonom o Vladi Crne Gore. O tome u nacrtu ovog zakona nema ni pomena, dok je velika pažnja posvećena saradnji sa civilnim sektorom, što puno govori o odnosu obrađivača nacrta prema opštinama.

Zato je na istoj sjednici Upravnog odbora usvojena inicijativa za dopune ovog nacrta kojom se zahtijeva uspostavljanje partnerskog odnosa centralnog i lokalnog nivoa vlasti kada se utvrđuju javne politike (zakoni, podzakonski akti, strategije) od uticaja na lokalnu samoupravu.

Bez jasno uspostavljenog sistema saradnje postoji velika vjerovatnoća da će se nastaviti trend povreda prava na lokalnu samoupravu i povreda obavezujućih odredbi lex specialisa koje se najdirektnije reflektuju na lokalne finansije ali i na druge aspekte funkcionisanja opština, čemu svjedočimo tokom niza godina.

Riješiti problem komunalnog reda u turistički orijentisanim opštinama

Upravni odbor Zajednice bavio se i Zakonom o komunalnoj policiji kojim je broj komunalnih policajaca uslovljen brojem stanovnika opštine po poslednjem popisu. To opštinama koje su turistički orijentisane stvara ogroman problem jer se broj subjekata nadzora drastično povećava pa je i u idealnim uslovima nemoguće organizovati posao službe u tri smjene sedam dana u nedelji. Problem se najbolje može vidjeti na primjeru Opštine Budva koja ima oko 20 hiljada stanovnika i 6 (šest) komunalnih policajaca a u kojoj je u 2022. god. bilo je registrovano oko 2 miliona noćenja. Nedovoljan broj komunalnih policajaca koji će u ovim uslovima održavati komunalni red tako suštinski utiče na kvalitet turističkog proizvoda.

Inicijativom za izmjene Zakona o komunalnoj policiji traži se brisanje ograničenja u pogledu broja komunalnih policajaca jer se time narušava autonomija lokalne samouprave i negativno utiče na turistički rejting Crne Gore.

Unapređenje propisa o izradi kapitalnog budžeta

Siguran izvor finansiranja planske i projektne dokumentacije za lokalne kapitalne projekte je uslov da opštine povuku bespovratna sredstva iz EU i drugih fondova kojim će ih realizovati, a prije svega iz predstojećeg IPARD III fonda u iznosu od 63 miliona eura.

Opštine mogu kandidovati ovu dokumentaciju za kapitalni budžet države uz uslov da se u odluci kojom se uređuje ovo pitanje otklone određene nelogičnosti po pitanju kriterijuma vrednovanja kapitalnih projekata.

Inicijativom koju je usvojio Upravni odbor Zajednice i koju će uputiti Ministarstvu finansija i Vladi Crne Gore, otklanjaju se uočene nelogičnosti ali i obezbjeđuje praćenje sudbine kapitalnih projekata koje opštine kandiduju za Budžet države, budući da, pri važećoj odluci, godinama unazad ostaju uskraćene za povratne informacije po ovom pitanju.

Osim toga, predloženi su i određeni pomoci u zahtjevnoj proceduri apliciranja koji će na minimum svesti odbijanje zahtjeva opština iz formalnih razloga. Inicijativom se takođe predlaže da predstavnici opština učestvuju na sjednicama Komisije za ocjenjivanje kapitalnih projekata radi eventualnih pojašnjenja, ali i uspostavljanja suštinskog partnerskog odnosa centralnih i lokalnih vlasti u zajedničkom interesu.

Smjernicama za saradnju do kvalitetnijih vodnih usluga

Na sjednici su usvojene i Smjernice saradnje namjenjene opštinama i vodovodnim društvima koje je Zajednica sačinila zajedno sa Udruženjem vodovoda Crne Gore. Smjernice daju stručnu podršku u sprovođenju procedura i donošenju bitnih odluka u oblasti vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda kako bi se kvalitet vodnih usluga podigao na viši nivo.

Smjernicama su prethodila istraživanja na osnovu kojih su prepoznati ključni problemi od uticaja na kvalitet usluga i to: određena statutarna pitanja vodovodnih društava, godišnji program rada, uslovi za izbor i imenovanje izvršnog direktora i Odbora direktora, donošenje opštinskih propisa, investiciono i tekuće održavanje, upravni nadzor, zaštita korisnika vodnih usluga i cjenovna politika.

Smjernice sadrže i detaljne zakonske procedure koje će pomoći donosiocima odluka u opštinama, zaposlenima u vodovodnim društvima i resornim sekretarijatima da kvalitetnije obavljaju ovu suštinski važnu djelatnost.

Ključni dio Smjernica su preporuke opštinama i vodovodnim društvima za zakonito, održivo i efikasno obavljanje poslova. Najvažnije su da se obezbjedi stručnost i iskustvo kada se bira izvršni direktor i odbor direktora vodovodnih društava, zatim, da opština vrši redovni upravni nadzor u dijelu zakonitosti i cjelishodnosti poslovanja, pa i inspekcijski nadzor kada je potreban, te da se organizuju redovne i kontinuirane obuke svih aktera u procesu vodosnabdijevanja zbog složenosti propisa koji zaposlene često dovode do nedoumica, stvaraju nesigurnost i utiču na međusobne odnosa opštine i vodovodnih društava, što, u krajnjem, negativno utiče na kvalitet pružene usluge građanima.

U odnosu na ugroženu finansijsku stabilnost vodovodnih društava preporučeno je da se iskoriste zakonski mehanizmi dotacije nedostajućih sredstava koje vrši opština u slučaju privremenih cijena.

Opreznije u sporove protiv opština

Još jedna inicijativa usvojena je na sjednici Upravnog odbora a usmjerena je na rasterećenje zastupnika opština od učešća u parnicama koje su bez osnova. Inicijativom za dopunu Zakona o parničnom postupku traži se da se lokalnim zastupnicima daju ista prava na troškove parničnog postupka koja su već utvrđena za državnog Zaštitnika imovinsko pravnih interesa. Ti troškovi predstavljali bi prihod budžeta opštine.

Očekuje se da će ova intervencija doprinijeti smanjenju broja parničnih postupaka protiv opštine jer će ih tužiocu opreznije pokretati, kao što je to slučaj sa parnicama protiv države.

Radoš Žugić novi potpredsjednik Upravnog odbora Zajednice

Na sjednici je takođe za novog potpredsjednika Upravnog odobora izabran Radoje Žugić, predsjednik Opštine Žabljak, na mandat od dvije godine. Na toj poziciji naslijedio je Anelu Čekić koja je podnijela ostavku na funkciju predsjednice Opštine Gusinje pa joj je po tom osnovu prestalo članstvo u organima Zajednice.

20. novembar 2023. godine

Opštine dogovorile povoljniji pravni ambijent

Predstavnici opština su na sastanku sa ministrom finansija Novicom Vuković i njegovim timom, postavili temelj buduće saradnje koja će omogućiti sistemsko rješavanje problema održivog finansiranja lokalne samouprave, a samim tim i bolje uslove života građana u lokalnim zajednicama. Lokalne finansije su poslednjih godina sistematski ugrožavane nizom neprilagođenih zakona i podzakonskih akata i njihovim grubim povredama, što se drastično odrazilo na održivost opština i usporavanje njihovog razvoja.

Ministarstvo je pokazalo potpuno razumijevanje realnog stanja u kome su se našle opštine i spremnost za uspostavljanje dijaloga po svim pitanjima od zajedničkog interesa jer je to jedina garancija stabilnih lokalnih finansija. Ovaj dijalog je i zakonska obaveza ali i predmet Sporazuma o saradnji Vlade CG i Zajednice opština iz 2006. godine kojim se reguliše zajednički rad na zakonskim projektima i zajednička analiza efekata njihove primjene te redovni sastanci na ekspertskom nivou.

Na sastanku je postignut dogovor da se odmah pristupi formiranju zajedničke radne grupe koje će razmotriti set inicijativa za izmjene propisa koje je ove godine pripremila Zajednica opština a koje će suštinski unaprijediti pravni okvir u oblasti lokalnih javnih finansija a lokalne budžete učiniti održivim, kao što sagladavanje normi propisanih Zakonom o poreskoj administraciji, Zakonom o porezu na nepokretnosti, Zakonom o finansiranju lokalnih samouprava i drugih inicijativa.

Predstavnici opština su na sastanku govorili i o problemima koje će opštinskim preduzećima uzrokovati primjena Granskog kolektivnog ugovora za stambeno komunalnu djelatnost zbog drastičnog povećanja zarada i drugih primanja. Ukazali su da Vlada taj ugovor nije mogla zaključiti za lokalni nivo jer za to nije imala pravni osnov i predložili odlaganje njegove primjene dok se ne nađe zakonito i održivo rješenje.

Podsjetili su i na uticaj Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa od 15. februara 2023. godine koji je značajno ugrozio opštinske kase i učinio da su zarade zaposlenih sa dužim radnim stažom veće od zarada predsjednika opština i drugih lokalnih funkcionera. Oba ova ugovora donijeta su bez učešća predstavnika lokalnih samouprava i bilo kakve konsultacije.

Pitanje optimizacije broja zaposlenih je značajan izazov za kompletnu javnu upravu uključujući i lokalni sektor. Tim povodom je na sastanku usaglašen stav da se ovom pitanju mora pristupiti analitički a aktivnosti sinhronizovati kako bi se izbjeglo ponavljanje istih grešaka iz ranijih akcija i spriječila depopulacija sjevenog regiona. Bilo je riječi i o kapitalnom budžetu države kojom prilikom su predstavnici opština istakli da isti mora da sadrži projekte koji doprinose povećanju zaposlenosti u opštinama, razvoju turizma i, u konačnom, povećanju lokalnih javnih prihoda.

Ministar Novica Vuković je iskazao apsolutno razumijevanje za sve lokalne probleme pa je dogovoreno da se formira međuresorski radni tim koji će odmah pristupiti njihovom rješavanju.

Delegaciju Zajednice opština na sastanku su predstavljali: Dušan Raičević, predsjednik Upravnog odbora Zajednice opština i predsjednik Opštine Bar; Petar Smolović, predsjednik Odbora za finansiranje lokalne samouprave Zajednice opština i predsjednik Opštine Bijelo Polje; Vuko Todorović, predsjednik Opštine Berane; Nihad Canović, predsjednik Opštine Plav; Vesko Delić, predsjednik Opštine Mojkovac i Mišela Manojlović, Generalna sekretarka Zajednice opština

20. novembar 2023. godine

Okrugli sto

Lokalne samouprave u evropskim integracijama

Cilj je visok kvalitet života
koji uživaju građani EU

Crna Gora i sa državnog i sa lokalnog nivoa mora dati jedan novi snažan zamah, odnosno jaku energetska infuziju procesu evropskih integracija, poručila je predsjednica Gradskog parlamenta dr Jelena Borovinić Bojović govoreći na okruglom stolu „Lokalne samouprave u procesu EU integracija“, koji je danas na njenu inicijativu, u organizaciji Zajednice opština Crne Gore, održan u Skupštini Glavnog grada.

Ona je navela da je potrebno nastaviti reformu lokalne samouprave kao dio ukupnih reformi u društvu i neophodan preduslov za bolji i kvalitetniji život građana i građanki, dodajući da moramo unaprijediti normativni okvir, ne samo kada je riječ o Zakonu o lokalnoj samoupravi, već da je neophodno donijeti i novi Zakon o Glavnom gradu, što je Gradski parlament već inicirao. Borovinić Bojović je ocijenila i da treba više govoriti o praktičnim aspektima i benefitima EU integracija koje podrazumijevaju poboljšanje uslova života svih građana.

Zato ih sve pozivam da nas stalno opominju i da traže da se rešavaju svi njihovi problemi sa infrastrukturom, jer naša zemlja ne može biti spremna za pridruženje Evropskoj uniji sve dok naši građani ne budu imali i kvalitetne puteve do kuće, i uredno snabdijevanje vodom i strujom, i adekvatnu kanalizacionu mrežu i dobar kvalitet interneta i telefonije, i park u kojem će se igrati njihova djeca – i sve ono što zahtijeva visok kvalitet života koji uživaju građani Evropske unije – rekla je ona.

Dušan Raičević, predsjednik Upravnog odbora Zajednice opština (ZO) istakao je da ta asocijacija već godinama radi na promociji evropskih vrijednosti i standarda na lokalnom nivou i dodao da je „Zajednica opština prepoznata kao svojevrsni resursni centar, koji umnogome olakšava komunikaciju ne samo među samim lokalnim samoupravama, već i sa drugim akterima: institucijama na nacionalnom nivou, evropskim i međunarodnim institucijama sa kojima saraduju predstavnici naših lokalnih samouprava“.

Crnogorske opštine su, kako je naveo, iz evropskih fondova do sada povukle 124 miliona eura kroz implementaciju 167 projekata. Posebno je istakao značaj rivoing fonda za uspješno povlačenje sredstava iz EU fondova i saopštio da se ZO sada zalaže za formiranje fonda za izradu tehničke dokumentacije. Raičević je takođe istakao da „uključivanje lokalnih samouprava u pregovore i proces pristupanja u EU nije samo formalnost, već ključan element koji obezbeđuje da proces integracije bude održiv, efikasan i da odražava stvarne potrebe i interese građana na lokalnom nivou“.

Zamjenik šefa Delegacije EU u Crnoj Gori, Rikardo Seri, pozdravio je inicijativu za održavanje okruglog stola i poručio da proces proširenja treba da obuhvati sve segmente društva, uključujući i lokalne samouprave.

– Lokalne samouprave su najbliže građanima i najbolje razumiju izazove sa kojima se oni suočavaju. Dakle, vi imate informacije koje najbolje možete iskoristiti za donošenje odluka. Vi se nalazite na prvoj liniji i od vas se očekuje da zadovoljite potrebe građana – rekao je Seri, dodajući i da opštine treba da imaju adekvatnu podršku da bi bile efikasnije.

On je ocijenio da je veoma važno raditi na jačanju administrativnih kapaciteta i najavio da će lokalnim samoupravama uskoro biti dostupna dodatna sredstva za tu namjenu.

Zamjenik gradonačelnice Podgorice, Luka Rakčević, istakao je da Glavni grad ima odličnu saradnju sa svim zemljama EU i njihovim gradovima i najavio pristupanje Podgorice jednoj od najvećih organizacija koja okuplja lokalne samouprave u Evropi – Eurocities.

U okviru debate na temu Lokalne samouprave i pregovori uvodničari su bili Bojan Vujović, direktor Direktorata za evropske fondove u Ministarstvu evropskih poslove, Darko Mrvaljević, član radne grupe za pregovaračko poglavlje 22 i Orlando Fusko, program menadžer iz Delegacije EU, dok su debate na temu Evropski fondovi – šansa za lokalne samouprave otvorile Irena Bošković iz Ministarstva evropskih poslove, Vanja Starovlah, pomoćnica generalne sekretarke Zajednice opština i Teodora Kusovac, savjetnica za međunarodne projekte u administraciji Glavnog grada.

Okruglom stolu prisustvovali su i članovi diplomatskog kora, predsjednici opština i lokalnih skupština, kao i brojni odbornici u lokalnim parlamentima.

01. decembar 2023. godine

Intezivirana saradnja sa Stalnom konferencijom gradova i opština Srbije

Generalna sekretarka Zajednice učestvovala je na 51. Skupštini Stalne konferencije gradova i opština koja se održala 29. novembra 2023. godine u Beogradu.

Predstavljene su inicijative za izmjene propisa koje su usmjerene ka jačanju lokalnih samouprava, eliminisanju centralizacije, kao i uspostavljanju partnerskog odnosa sa Vladom I Skupštinom CG. Takođe su predstavljeni i glavni rezultati Zajednice u proteklom periodu na planu jačanja kapaciteta lokalnih samouprava i povlačenju donatorskih sredstava.

Razmatrani su i potencijali za saradnju između asocijacija, kao i između samih gradova i opština u Crnoj Gori i Srbiji. Identifikovani su i mogući oblici saradnje koji bi mogli uključivati različite aspekte kao što su razmjena iskustava i dobrih praksi, naročito u oblasti reforme lokalne samouprave koja je u toku i u Crnoj Gori i u Srbiji, zatim, upravljanja ljudskim resursima i u drugim oblastima; priprema zajedničkih projekata i programa, ekonomska saradnja, kulturna razmjena, uključujući i regionalnu saradnju.

Dogovoreno je imenovanje osoba za kontakt radi brže komunikacije i inteziviranja saradnje između dvije asocijacije, dok je generalni sekretar Stalne konferencije gradova i opština Srbije Nikola Tarabuk najavio posjetu Zajednici krajem godine u cilju konkretizacije saradnje.

U ovom trenutku, glavni fokus asocijacije opština Crne Gore je borba za poštovanje Ustavom zajemčenog prava na autonomiju i budžet i zakonskog prava na izjašnjavanje kao jedan od apsolutnih prioriteta i uslova održivosti opština. U tom cilju težimo da: izgradimo podsticajan i decentralizovan pravni ambijent u kome će opštine kvalitetnije ostvarivati svoje funkcije; obezbjedimo stabilne i izdašne prihode neophodne za lokalni razvoj, naročito infrastrukturni; ojačamo manje razvijene opštine stavljajući u funkciju sve njihove potencijale, prvenstveno u oblasti poljoprivrede i organske proizvodnje, ruralnog, zdravstvenog i eko turizma, što znači ravnomjerni regionalni razvoj; doprinesemo razvoju razvijenih opština podrškom u rješavanju specifičnih izazova, naročito primorskog regiona; osnažimo lokalne kadrove koji će u svojim opštinama iznijeti ove procese jer se kadrovi uglavnom ne rađaju nego stvaraju; uspostavimo partnerski odnos sa kreatorima javnih politika.

07. decembar 2023. godine

Lokalni poreski organi pred novim izazovom – porez na promet nepokretnosti

Poslovi utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na promet nepokretnosti će, počev od 01. januara 2024. godine, po prvi put biti u nadležnosti opština. Radi se o novim poslovima koji sa sobom nose brojne izazove, pa je i od posebnog značaja blagovremena priprema za njihovo efikasno vršenje. U tom cilju, Zajednica opština je 07. decembra 2023. godine organizovala sastanak za predstavnike opštinskih poreskih organa koji je bio posvećen porezu na promet nepokretnosti.

Predstavnice Uprave prihoda i carina: Svetlana Laković, Radmila Komatina i Ljiljana Strugar predstavile su način na koji je Uprava sprovodila postupak utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na promet nepokretnosti, te izazove sa kojima su se susretali u obavljanju ovih poslova. Predstavnici opština su imali priliku da riješe dileme u vezi dokumentacije za pripremu poreskog rješenja; utvrđivanja poreske osnovice; angažovanja vještaka; oslobađanja od obaveze plaćanja poreza; donošenja privremenog rješenja; dostave poreskog rješenja i niza drugih pitanja na koja su predstavnice Uprave prihoda i carina dale odgovore.

Predstavnik firme BOne je u drugom dijelu sastanka predstavio radnu veziju modula „porez na promet nepokretnosti“ koji je razvijen u okviru jedinstvenog softvera za administriranje lokalnih javnih prihoda LARIS. U skladu sa diskusijom koja se povelala tokom sastanka, kao i komentarima koji će pristići iz opština, kompanija BOne će utvrditi konačan sadržaj modula i staviti ga na raspolaganje svim opštinama – kako onim koje već koriste softver LARIS, tako i onima koje su pokazale namjeru da ga koriste u cjelini ili u pojedinim modulima.

Predstavnici opština su sastanak ocijenili veoma korisnim i iskazali potrebu za organizovanjem što većeg broja događaja na kojima bi bilo prilike za širenje dobrih praksi i razmjenu iskustva iz oblasti lokalnih javnih prihoda.

08. decembar 2023. godine

Predstavnici Zajednice opština na sastanku sa Premijerom

Tema sastanka bilo je poboljšanje saradnje između centralne i lokalnih vlasti u cilju ravnomjernog, ali i održivog razvoja zemlje. Premijer Spajić je upoznao sagovornike sa budžetskim planovima za 2024. i strukturnim reformama koje se planiraju u narednom periodu. On je istakao da će nastavak izgradnje auto-puta, koja je planirana već naredne godine, omogućiti bolji regionalni razvoj i pomoći da se za Sjever stvori dodatna vrijednost. Predstavnici Zajednice opština iskazali su zadovoljstvo početkom rada 44. Vlade i dosadašnjom saradnjom sa ministrima.

Kako su ocijenili, potrebno je inovirati Sporazum o saradnji sa Vladom koji postoji od 2006. i garantuje učešće predstavnika opština u kreiranju javnih politika vezanih za lokalne samouprave, te pristupiti reviziji Strategije regionalnog razvoja do 2027. godine.

Oni su pozdravili odluku da se u Kapitalni budžet uvrste projekti koje je moguće realizovati, ali i ukazali na potrebu monitoringa realizacije kako se ne bi se probijali rokovi na uštrb drugih projekata. Ukazali su i da je kroz Analizu funkcionisanja lokalne samouprave, neophodno sveobuhvatno sagledati uticaj javnih politika i povreda zajemčenih prava opština na finansijsku stabilnost.

Ispred Zajednice opština sastanku su prisustvovali: gradonačelnica Podgorice Olivera Injac, predsjednici opština Dušan Raičević, Radoš Žugić, Petar Smolović, Nihad Canović i generalna sekretarka Zajednice Mišela Manojlović.

Bitno je poboljšati komunikaciju lokalnih samouprava sa Vladom, ali i pristupiti izmjenama Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kako bi na pravi način oslikao razlike među opštinama i način finansiranja istih

13. decembar 2023. godine

Saradnjom do najboljih rješenja za socijalno stanovanje i legalizaciju bespravnih objekata

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine je u saradnji sa Zajednicom opština, 12. i 13. decembra, organizovalo dvodnevne radionice na temu socijalnog stanovanja, održavanja stambenih zgrada i legalizacije bespravno izgrađenih objekata. Lokalni i državni službenici su imali priliku da razmijene dobre prakse, definišu izazove i zajednički nađu rješenja u najboljem interesu građana i lokalne samouprave.

Opština Pljevlja prezentovala je projekat subvencionisanja kamatnih stopa za kredite kojim se rješava stambeno pitanje mladih bračnih parova i do 100 eura po svakoj pojedinačnoj ratu. Program se uspješno sprovodi već dvije godine u cilju spečavanja depopulacije u ovoj opštini.

Opština Nikšić je kroz projekte obezbijedila oko 3 miliona eura za izgradnju stambenih zgrada za lica u stanju socijalne potrebe od 2016. godine. U ovom trenutku Nikšić ima 444 stana za te namjene, od kojih je 250 u svojini opštine dok su ostali sa pravom raspolaganja.

U Opštini Plužine ni jedna stambena zgrada nije imala skupštinu stanara ni upravnika od 2016. godine. Da bi podstakla njihovo uspostavljanje, opština je započela program subvencionisanja zamjene fasade i rekonstrukcije krova na stambenim zgradama u procentu od 60% vrijednosti radova – uz uslov da se ti organi predhodno oforme. U program do sad je uloženo preko 300 hiljada eura. Organi su osnovani a opština je zahvaljujući tome uspostavila njihovu evidenciju i dobru saradnju.

Za legalizaciju bespravnih objekata je u Crnoj Gori do sada predato oko 56 hiljada zahtjeva a obrađeno nešto više od 2.800. Glavni problemi o kojima se govorilo na radionici su: nepostojanje važeće planske dokumentacije, neriješeni imovinsko-pravni odnosi, dugotrajni i složeni postupci u Upravi za katastar i državnu imovinu i Direkciji za imovinu, nemogućnost identifikacije nelegalnih objekata koji nijesu evidentirani u Upravi za katastar i državnu imovinu, zbog čega se ne može naplatiti naknada za korišćenje prostora.

Kada je u pitanju naknada za urbanu sanaciju, ukazano je da su za ranjive grupe i objekte osnovnog stanovanja uvažena maksimalna umanjenja iz zakona.

Radionicama su prisustvovali rukovodioci i službenici Direktorata za stanovanje Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, gdje je zajednički zaključeno da su ovakvi događaji prijeko potrebni i da ih treba češće organizovati, naročito zbog mogućih izmjena predloga zakona u ovoj oblasti, o čemu će lokalne samouprave biti blagovremeno obaviještene.

15. decembar 2023. godine

Ministarstvo evropskih poslova, opštine i ZOČG potpisali Memorandum o saradnji

Ministarstvo evropskih poslova potpisalo je danas Memorandum o saradnji sa lokalnim samoupravama i Zajednicom opština Crne Gore koji ima za cilj bolju informisanost građana i građanki o procesu evropskih integracija na lokalnom nivou. To bi posredno trebalo da dovede do bolje iskorištenosti EU sredstava, podizanja kvaliteta života i modernizacije usluga i servisa u opštinama.

U Memorandumu se navodi da se blizu 70% evropskog zakonodavstva primjenjuje na lokalnom nivou, zbog čega je neophodno da, uz Vladu koja vodi pristupne pregovore, lokalne samouprave budu uključene u njihovo planiranje i sprovođenje aktivnosti. Ministarka evropskih poslova Maida Gorčević je u uvodnom obraćanju potvrdila da lokalne samouprave imaju neizostavnu ulogu u procesu evropske integracije i podsjetila da je prema njima usmjeren značajan dio finansijske podrške EU.

„Lokalne samouprave, kao dio sistema javne uprave, se nalaze u središtu reformskih procesa. Kao najbliže građanima, one predstavljaju dio vlasti koji nosi veliku odgovornost za kvalitet njihovog života, kao i za stvaranje podsticajnog ambijenta za ekonomski i ukupni razvoj lokalne zajednice. Samim tim, one imaju važnu ulogu i u informisanju i edukaciji građana, kao i njihovom uključivanju u aktivnosti koje doprinose napretku zajednice“, navela je Gorčević i zahvalila se predstavnicima opština na zainteresovanosti za saradnju u ovoj oblasti.

Ambasadorka Evropske unije u Crnoj Gori Oana Kristina Popa rekla da lokalne samouprave igraju ključnu ulogu u procesu pristupanja zemlje evropskoj porodici. Ona je ohrabrila predstavnike opština da aktivno uključe svoje sugrađane i sa njima podijele odgovornost za uspješnost procesa evropskih integracija.

„Sada moramo udvostručiti naše napore i iskoristiti zamah nakon imenovanja nove Vlade i ponovnog interesovanja za proširenje u državama članicama EU. Uključivanjem opština u proces evropske integracije, osiguravamo da se glasovi ljudi čuju i da se njihovi problemi rješavaju tokom procesa pristupanja“, navela je Popa i dodala: „Bićete pozitivno iznenađeni nivoom kreativnosti i spremnosti koju će pokazati u želji da poboljšaju uslove i učine svoju zajednicu boljim mjestom za život“.

U ime Zajednice opština Crne Gore, obratio se predsjednik Upravnog odbora Dušan Raičević. On je naveo da će se, pored novih obaveza, lokalne samouprave susresti i sa novim šansama koje se ogledaju u korišćenju kohezivnih i drugih fondova, te da preliminarna procjena da će Crnoj Gori

nakon pristupanja biti dostupna i do 10 puta veća sredstva nego sada, predstavlja dodatni podstrek da lokalne samouprave ojačaju svoje timove za projekte, kako institucionalno, tako i kadrovski, te imaju sve više tehnički zrelih infrastrukturnih projekata.

„Upravo na nama je da kroz djelovanje u lokalnim zajednicama, svojim građanima pružimo perspektivu savremenog kvaliteta života naših sugrađana u zemljama EU. Time ćemo nastaviti da osiguramo ogromnu, gotovo nepodijeljenu podršku građana Crne Gore procesu učlanjenja naše Države u EU“, poručio je predsjednik opštine Bar.

Nakon uvodnih obraćanja, državni sekretar u MEP-u Bojan Božović predstavio je Strategiju informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore EU 2023-2026, koja će biti osnov za sprovođenje Memoranduma.

Božović je istakao da korišćenje sredstava iz EU fondova na lokalnom nivou u Crnoj Gori predstavlja ključni element u postizanju održivog razvoja i unapređenju života građana, te da su opštine u Crnoj Gori pokazale visok stepen proaktivnosti u korišćenju dostupnih fondova, posebno kroz programe prekogranične i teritorijalne saradnje, kao i kroz Zapadno-balkanski investicioni okvir. Posjetio je da su, tokom dosadašnje dvije IPA perspektive, crnogorske opštine učestovale u 167 projekata čija ukupna vrednost iznosi oko 124 miliona eura. Ovi projekti su bili usmjereni na različite oblasti, od zaštite životne sredine i unapređenja odgovora na prirodne katastrofe, preko promocije turizma i kulturnog nasleđa, do podsticanja zapošljavanja, naročito ranjivih grupa, unapređenja zdravlja, jačanja konkurentnosti i inovacija.

Božović je predstavio i Poziv opštinama da izraze interesovanje za saradnju, kroz konkretne projekte koji će doprinijeti boljoj informisanosti i uključenosti građana u proces evropske integracije. Ideje koje budu odabrane biće finansirane kroz EU projekat EU4ME pri Ministarstvu evropskih poslova.

18. decembar 2023. godine

Održana obuka za odbornike podgoričkog parlamenta

Skupština opštine, kao predstavnički organ građana, donosi ključna akta kojim utvrđuje lokalne javne politike od direktnog uticaja na život građana. Za kvalitetno vršenje odborničke funkcije neophodno je da odbornici budu upoznati sa svojim pravima i obavezama propisanim zakonom i različitim podzakonskim aktima, te mehanizmima koji im stoje na raspolaganju.

S tim u vezi, Zajednica opština je u svoj Program obuka uvrstila obuke na temu „Ovlašćenja i odgovornosti odbornika i način vršenja odborničke funkcije“. Prva ovakva obuka organizovana je za odbornike u Skupštini Glavnog grada Podgorica.

Prilagođena specifičnostima skupštine ove lokalne samouprave, obuka je obuhvatila teme koje su se odnosile na pravni okvir, ovlašćenja, prava, ali i odgovornosti u vršenju odborničke funkcije. Detaljno su se razmatrale četiri osnovne funkcije odbornika – predstavnička, kontrolna, etička i antikoruptivna.

U otvorenom razgovoru sa polaznicima obuke, predavači su pojasnili sve dileme u vezi sa sazivanjem skupštine, načinima predlaganja akata i amandmana, kao i obrazovanjem različitih radnih tijela skupštine, u cilju efikasnog i racionalnog vršenja poslova iz nadležnosti skupštine. Razgovaralo se i o načinima informisanosti odbornika kako bi bili što bolje upućeni u interese građana koje treba da predstavljaju i štite. Polaznici su imali priliku da se upoznaju i sa svojom kontrolnom funkcijom – nadzor nad izvršenjem budžeta i njegovim namjenskim korišćenjem, nadzor nad radom gradonačelnika i organa uprave, kao i nad radom privrednih društava i ustanova koje osniva Glavni grad.

Imajući u vidu značajnu ulogu koja im je povjerena, poseban segment obuke posvećen je etičkim standardima ponašanja odbornika i propisima koji ga regulišu, ali i njihove obaveze po osnovu sprječavanja korupcije.

Odbornici Skupštine Glavnog grada, sudeći po njihovim reakcijama i komentarima, izuzetno su zadovoljni obukom i, uopšte, inicijativom Zajednice da se ova obuka organizuje.

Izrada Akcionih planova za održivu energiju i klimu (SECAP)

U okviru projekta „EU4 Energetska tranzicija – Sporazum gradonačelnika na Zapadnom Balkanu i Turskoj,“ koji u Crnoj Gori implementira GIZ, u okviru Otvorenog regionalnog fonda za Jugoistočnu Evropu – Energija, saobraćaj i zaštita klime, uz podršku Zajednice opština. Projekat sufinansira Evropska unija i njemačko savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj.

Opšti cilj projekta je postizanje energetske tranzicije i bavljenje klimatskim promjenama na Zapadnom Balkanu i u Turskoj. Specifični cilj je pružanje podrške gradovima članovima CoM-a na Zapadnom Balkanu i u Turskoj u ispunjavanju postavljenih energetske i klimatske ciljeva.

Polazna tačka ovog projekta je inicijativa „Sporazum gradonačelnika u Evropi“. Pristupanjem ovoj inicijativi gradovi se obavezuju da će doprinijeti ciljevima EU za zaštitu klime i da će izraditi Akcionog plana za energetske i klimatske održivi razvoj (SECAP). U tom kontekstu, jedna od ključnih aktivnosti ovog projekta je pružanje savjetodavnih usluga i tehničke podrške, kao i podrške u pogledu unapređenja kapaciteta u odabranim opštinama na Zapadnom Balkanu i u Turskoj prilikom izrade njihovog prvog Akcionog plana.

U skladu s tim u Crnoj Gori su odabrani: Glavni grad Podgorica i opštine: Tivat, Kolašin i Pljevlja. Aktivnosti na izradi Akcionih planova za održivu energiju i klimu (SECAP), realizovane su održavanjem radionica, na kojim su predstavnici pomenutih opština uz pomoć GIZ-ovih eksperata utvrđivali i vršili procjenu rizika i ranjivosti na klimatske promjene –(RVA), baznog inventara gasova (BEI), održane su i obuke za ažuriranje inventara- energetike, za sektor zgradarstva, sektor saobraćaja, javne rasvjete, i poljoprivrede. Utvrđene su i prioritete mjere iz ove oblasti za svaku odabranu opštinu pojedinačno. Pored radionica na izradi pomenutih planova, predstavnici odabranih opština imali su priliku da učestvuju na međunarodnim događajima iz oblasti održivog razvoja i klimatskih promjena a u cilju unapređenja kapaciteta. Obuke su interaktivno organizovane na način da su predstavnici opština, uz pomoć koordinatora i eksperata GIZ-a, tokom obuka vršili procijenu prezentovanih rezultata, davali sugestije kao i predloge i rješenja u pogledu održive energije i klime u svojim opštinama.

Jedna od aktivnosti projekta je i realizacija pilot projekta za odabranu opštinu Berane. Opština Berane je odabrana za rekonstrukciju krova Centra za kulturu u vrijednosti od 50.000,00 eura. Odnosno za postavljanje hidro i termo izolacije i drugih neophodnih radova na kravu u cilju izolacije istog. Značaj ovog pilot projekta je veći u tome jer usloge Centra za kulturu opštine Berane koriste i stanovnici dvije susjedne opštine: Petnjice i Andijevice. Završetak radova i realizacija pilot projekta predviđena je za jun mjesec 2024. godine, kao i za izradu Akcionih planova za održivu energiju i klimu.

18. decembar 2023. godine

Novi projekat za jačanje lokalnih samouprava u procesu EU integracije

Na inicijativu Zajednice opština Crne Gore, a u saradnji sa Ministarstvom javne uprave i uz podršku Delegacije EU u Crnoj Gori, odobren je projekat „Jačanje lokalnih zajednica u procesu EU integracije u Crnoj Gori“.

Projekat ima za cilj pružanje podrške i jačanje kapaciteta opština u planiranju, programiranju i korišćenju finansijske podrške Evropske unije. Takođe, projekat će pomoći i povećanju znanja o ostalim aspektima EU integracije na lokalnom nivou. Projekat će podržati razvoj specifičnih treninga i drugih aktivnosti jačanja kapaciteta kao i uspostavljanje organizacionog i institucionalnog okvira za EU integracije u opštinama.

Projekat će trajati 36 mjeseci a ukupna vrijednost iznosi 1 milion eura. Očekuje se da će operativno početi da se sprovodi u drugoj polovini 2024. godine.

ZOCCG

Zajednica opština Crne Gore